

TİMUR ERK

otobiyografi

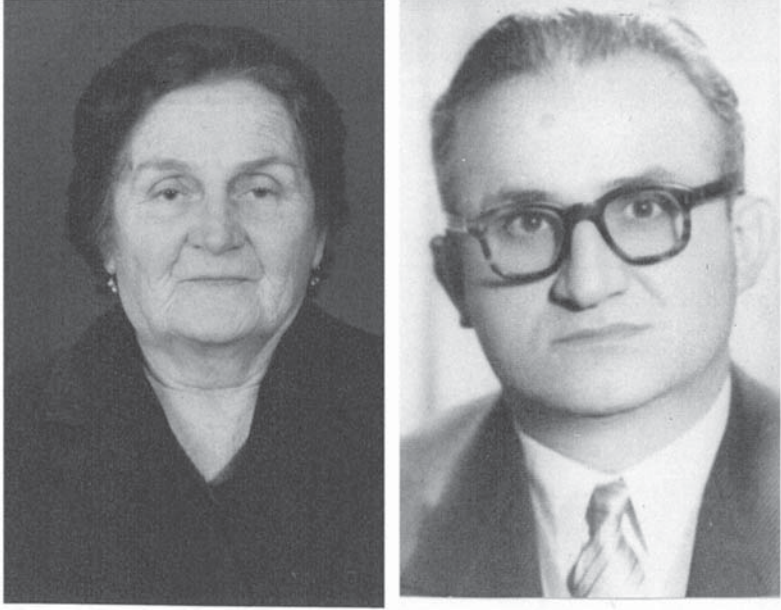

Kimya Sanayiinde 45,
Sivil Toplumda 35
Yıllık Deneyimlerim

Timur Erk

Otobiyografi

Kimya Sanayiinde 45, Sivil Toplumda 35
Yıllık Deneyimlerim

Bu kitabı beni en iyi şekilde yetiştiren, okutan ve evre kazandıran Annem
Muammer ve Babam Etem Erk'e adıyorum.

Kitabın amacı 70 yıllık yaşantımı, elde ettiğim deneyimleri genç nesillere aktarmaktır. Türkiye'nin en hızlı büyüdüğü ve geliştiğı 1950 ile günümüz arasında;

- Eğitimde
- Kimya sanayiinde ve reel sektörde
- Üçüncü sektörde / sivil toplumda
- Atatürkçü düşünce ve laiklik

Konularında kendi hayatımdan bölümleri genç nesillere ileterek kendini kimya sanayiine ve Sivil Topluma adanmış bir kişinin hayat hikayesini gelin hep beraber izleyelim.

Soğuk bir Sonbahar sabahı İstanbul'un halen mütena semtlerinden olan Bebek'te 5 odalı, yüksek tavanlı ahşap bir köşkte dünyaya gelmişim. 19.11.1944

O zamanlar Boğaziçi'nde bu tür köşkler saraya yakın üst düzey görevlilere verilir-miş. Yanlış anlaşılmasın. Babam (Etem Erk) bu köşkün sahibi değil kiracısı. Dolayısı ile Saray veya Osmanlı hanedanı ile bir alakamız yok. Arkası Bebek korusu önü bugünkü Büyük Bebek Meydanına bakan, Boğaz Manzaralı bu köşkte benden 18 ay sonra doğan ortanca kardeşimle saklambaç oynayarak geçti ilk okul öncesi yıllarımız. Saklambaç oynayıp birbirimizi 10 dakikada ancak bulabildiğimiz, 250 metre karelik, 4.50 metre yüksek tavanlı, cumbalı ahşap oymalı, ön ve arka bahçesi olan, kamelyalı bir köşk.. Bu tür köşklere kaç tane kaldı Boğaziçi'nde hep merak ederim.

Hele hele o zaman Arnavutköy ve Bebek sırtlarında koruların olduğu ve koruların arasındaki açık yerlerde mis kokulu, özel aromalı çilek yetiştirildiği eski zamanları hatırlamamak mümkün değil.

9/10 yaşında iken karlı bir günde köşkün arkasındaki korudan inen tilkiyi babamın pencereyi açarak kümesteki tavukları korumak için tüfekle ateş edip vurduğunu hatırlarım. Bırakın tilkiyi kurt bile inerdi bu günün Etiler'inden aşağıya meskun yerlere.

Yine aynı yıllarda Tuna nehrinden kopup gelen buz tabakalarının Boğaz'da sıkışıp birbirine yapışarak üzerinden karşı karşıya geçebilecek bir doğa mucizesi yaratmasını hiç unutmam.

Daha sonraları "kar suyu" yemiş koskocaman 2/3 kg'lık Kofana'ların yan dönüp zor yüzdükleri için küfe ve sırlıklarla avlandığını hatırlarım.

Yine aynı yıllarda 6/7 Eylül hadiseleri diye tanımlanan korkunç vahşeti 11 yaşında yaşamış bir çocuk olarak unutmam mümkün değil. Bebek'teki nüfusun neredeyse dörtte birini oluşturan Rum komşulara yapılan haksızlık ve zulümleri unutmak hiç mümkün mü?

Birden anlattıklarımınla 11 yaşına çabuk geldiğimi farkettim. Biraz geriye döneyim...

Oldukça geniş, toprak ağalığına dayalı bir ailenin ilk torunuyum. Babam Türkiye'nin ilk Kauçuk Sanayicilerinden. Aile Tekirdağ, Malkara ve Hayrabolu kökenli. Trakya'nın en eski (350 yılı aşkın) ailelerine GACAL derler. Biz de öyleyiz. Hem anne hem baba tarafında büyük arazi, çiftçilik ile küçük ve büyükbaş hayvancılık var. Annemin babasında o zamanlar 4000 adet küçükbaş, 500 adet büyükbaş hayvan, onlara bakan 15 civarında çoban ve de 3000 dönümü aşkın ekilebilir arazi var dersem hiç abartmamış olurum. O zamanları iyi şekillendiren ve canlandıran bir anektod anlatayım...

15 çobana her sabah 4 eşekle 8 heybe dolusu kumanya gidiyor. Çobanlar bir sabah kumanyanın hazırlanmasını beklerken benden sadece 18 ay küçük olan kardeşimle beni eşek sırtında yarıştıyorlar. Mesafe yaklaşık 200 metre. Mesafe yol kenarındaki iki Ahlat ağacı arası. Benim bindiğim eşek biraz daha güçlü. İlk yüz metrede bir eşek boyu önde giderken arkadan yetişen bir çoban kardeşimin bindiği eşeğin arkasına çakıyı saplıyor. Eşek can havli ile benim eşeği geçiyor ama sırtındaki kardeşimi üzerinden atıyor ve kolunun kırılmasına sebep oluyor.

Sene 1955'ler... Köyde ortopedist ne gezer, doktor ne gezer. Trakya'da belki bir iki tane ortopedist ya var ya yok. Kardeşimi civarda ün salmış KIRIKÇI / ÇIKIKÇI'ya götürüyorlar. Kırılan kemik iyi kaynasın diye dualar eşliğinde suya kurşun döküyorlar. HAVA / CİVA muşambası denilen bir sistem ile kırık kol sarılıyor. Sonuç kol biraz yamuk kayıyor ama hala kardeşimi kol güreşinde yenebilen yok...

Biraz babamı anlatayım;

Babam o zamanların Trakya'sının en iyi lisesi olan Edirne Lisesini bitirip Almanya'da Dresden'de Kimya Mühendisliği tahsiline başlıyor. İkinci Dünya Savaşı başlayınca Türkiye'ye dönüp tahsilini İstanbul Üniversite Kimya Fakültesinde tamamlıyor. Ama Dresden'de geçirdiği iki yıl Almanya aşığı olmasına yetiyor.

Daha evvelce dediğim gibi doğumdan hemen sonra ailenin ilk erkek çocuğu / torunu olmam nedeni ile beni üç kadın yetiştirmiş. Tabi ki başta annem. İkinci çocuğuna hamile olana kadar tam 18 ay beni emzirmiş. Onun haricinde bir Kürt kökenli evlatlık ablam bana bakmış ikinci kadın olarak ve de üçüncü kadın olarak da evlenmiş boşanmış çocuğu olmayan halam bakmış. Tabi Bebek'te doğup büyüdüğüme göre Bebek'in nesi hala meşhur tabi ki badem ezmesi. Halam ağzımın boş kaldığı zamanlar bir tül-bent içinde badem ezmesini ağzıma sokuşturmuş ve bitene kadar badem ezmesini yemeyi sürdürürmüşüm. Dolayısıyla oldukça tombul, akranlarıma göre daha toplu bir çocuk olarak üç kadın tarafından yetiştirilmişim. Daha sonra Bebek İlkokuluna gittim.

Oradaki yıllarımı hiç unutmuyorum çünkü evde üç kadın bana bakıyor. Sülalenin ilk erkek torunuyum nede olsa... ama orda ilk okulda siyah önlük beyaz yaka herkes birbirine eşit. Şımarma imkanın yok bir de Dürdane Öğretmen adında son derece disiplinli bir kadın hocamız var. En ufak bir hatayı tolere etmeyen bir de her bahane ve sebep ile bize dayak atan, elindeki cetvelle vuran, en ufak bir hata yaptığımızda bizim burnumuzdan getiren, futbol oynamamıza müsaade etmeyen, sadece ders çalışmamızı isteyen o zamanların hakiki Cumhuriyet öğretmenlerinden bir tanesi. Hiç unutmam haftada en az bir kere, genelde pazartesi sabahları, birinci dersin hemen başında bizi ya bir gün evvel yasaklamış olmasına rağmen Bebek bahçesinde futbol oynarken görmüş veya çitlembik ile yapılan patlangoç savaşlarını izlemiş çitlembik kalmayınca at kestanesi o da bitince taşla eninde sonunda birisinin kafası yarılana kadar yapılan çocuk savaşlarını izlemiş ve bizi herkesin önünde sıraya çekerek ellerimize en az 3-4 kere cetvelle vurarak, neredeyse ellerimizi morartana kadar döven bir hoca. Ama onun sayesinde disiplin nedir, çalışma bilinci nedir hepsini öğrenmiş olduk. İlk okulu her şeye rağmen oldukça iyi bir dereceyle, galiba ilkokul ikincisi olarak bitirdim.

Malum Bebek'te oturuyoruz ilk okul bitince herkes iyi bir okula gidecek. Babam beni o zamanların ve hala hemen hemen aynı seviyede duran Alman Lisesi ve Bebek'teki Bebek Koleji giriş imtihanına soktu ve her ikisini de kazanmıştım. Annem de Bebekte oturduğumuz, için yalvarıyor babama. Etem bu çocuğu uzağa yollamayalım. Biliyorum sen Alman aşığısın Alman Lisesine yollayacaksın ama gel şunu Robert Kolejine yollayalım. Yürüme mesafesinde bir yer. Hayır, Babam ataerkil bir aileden gelme ille de Alman Lisesi olacak. Yaklaşık bir saat tramvay yolculuğu var, Bebek'ten Karaköy'e tramvayla o zamanlar sık sık arıza yapan tünelle yukarı çıkma veya yüksek kaldırımlı yokuştan yukarıya tırmanış. Dönüşte yine yüksek kaldırımla aşağı iniş, iniş kolay... Okul saat 13.20'de bitiyor. Çok acıkmış durumdayız ilk iş ne olacak, tabi ki o zamanların meşhur Karaköy börekçisinden poğaça alıp yemek. Eve gidene kadar idare ederdi.

Düşünün sabah 08.00' de başlayan okul. Saat 06.00-06.15 kalkılıyor kahvaltı ediliyor. Disiplinli bir hayat. Saat 13. 20 bitiyor okul. Öğleden sonra sosyal hayat yok Alman Lisesinde. Bir iki kurs var. Bu kurslardan hiç olmazsa faydanılarak biraz daha arkadaşlığımızı derslerin dışında pekiştirmeye çalışmıştım. İki sene Latince dersi almıştım. Sonra ilerde bana çok yardımcı oldu. Biraz İtalyanca, biraz İspanyolca halen biliyordum o zamanki Latince kurslarına borçluyum. Velhasıl eve gelince hemen hazırlanan ve 14.30'da yenilen yemek arkasından ders çalışma, sosyal hayat hemen hemen yok gibi. Sadece hafta sonları hayat var. Pazar günleri çoğunlukla radyodan müzik yayını dinlerdik. Fecri Ebcioğlu'nun programı favorimiz idi. Bir de Grundig TK 23 o zamanki tek teyp. Kaset doldurmak ve onları dinlemek hobilerimden bir tanesiydi. Tabi ki yine hobilerimin başında basketbol ve futbol vardı. Alman Lisesinde kardeşimle beraber basketbol takımındayız. Basketbol bize öğleden sonraları bir sosyal dayanışma imkanı sağlamıştı. Ancak benim içimde Robert Koleji hayranlığı devam ediyordu. Oradaki çocukların öğleden sonraki birbirine yakınlığı, buluşmaları, yaptıkları partiler. Bende onların arasına karıştırdım bir Bebekli olarak. Robert Kolejli arkadaşlarımla o zamanlar gözde olan ev partileri yapardık. Bir de hiç unutmam Rus kökenli bir hocadan 6 ay tenis dersi almıştım. Bana hakikaten tenisin temel kurallarını öğretmişti. Dolayısıyla hayattaki en büyük üç hobim hala geçerli. Bir tanesi tenis diğeri yüzme ve dalma. Bir de kızım rahmetli olana dek ailecek yaptığım kayak... Neyse bu konuyu çabuk geçeyim. Yoksa aradan geçen 24 yıla rağmen gözlerimden yaşlar boşalacak.

Alman Lisesinden mezun olanlar genelde öğleden sonra sosyal hayatı ve yaşantıyı destekleyecek ortam olmadığı için sivil toplumda pek lider olarak yetişmezler. Alman lisesi mezunu olmak demek daha ziyade disiplin, görev bilinci, bir işi Türk gibi başlayıp Alman gibi sonlandırmak. İyi bir eğitim ama zayıf bir sosyal yaşantı ve toplumda diğer insanlar ile ilişki kurmada sıkıntı yaşama diye özetlenebilir. Eğer bugün sivil toplumda bir yere geldiysem ne yazık ki (bunu hala söyleyebiliyorum) bunda Alman Lisesinin pek katkısı yoktur. Bunda tamamen babamın büyük katkısı vardır.

Babam daha evvelde belirttiğim gibi İkinci Dünya Savaşı başlayınca dördüncü sömestr sonrası Almanya'dan Türkiye'ye dönmüş, Kimya Mühendisi tahsilini İstanbul Üniversitesinde bitirmiş, Orada okumuş olmanın verdiği ve de genlerinde olan müt-hiş bir yetenekle sosyal hayatı son derece gelişmiş, çevresi oldukça geniş, etkili konuşan, muhteşem sohbetleri ile 20-30 kişiye bir yemek sofrasında veya dost meclisinde kendisini saatlerce dinletebilen bir adam. Eğer bugün daha evvelde söylediğim gibi sivil toplumda bir yere gelebildiysem bunda babamın büyük payı vardır.

Alman Lisesi - sınıf arkadaşlarım

Babam üniversiteyi bitirdikten sonra hemen annemle evlenmiş ve aileden gelen çifte zenginlikle (yani hem anne hem de baba tarafından gelen zenginlikle) Bebek'e nispeten yakın olan Kuruçeşme'de bir Lastik ve Kauçuk ürünler imalathanesi kurarak sanayiciliğe başlamış. O zamanlar Demokrat Parti dönemi. Babam Demokrat Parti kurucularından. Kauçuk imalathanesinde o zamanların en büyük ihtiyacı olan çizme ve lastik ayakkabı üretimi yapılırdı. Türk toplumu yavaş yavaş çarıktan kurtulup kışın çizme yazın ise lastik ayakkabı giymeye başlamıştı. O zamanlar iki tane büyük marka var. Biri Derby diğeri Gislaved. Bu ikisi Musevi vatandaşlarımızın kurduğu fabrika ve onun yanında babamın kurduğu Erkin Lastik İmalathanesi / fabrikası. Babam Türkiye'de ilk Erk yapıştırıcılarını yapan kişi. Sanayiciliğin yanında etkili konuşan ve kendisini dindiretiren bir insan olarak politikaya atılmış, oldukça iyi bir işi varken dostlarının da kendisini önermeleri çerçevesinde Demokrat partiye girmiş bir dönem milletvekilliği yapmıştı.

Cuma günü ve Bayramlar harici Camiye gitmeyen birisi olarak, üniversite mezunu, Fransızca ve Almanca bilen, geniş kültüre sahip bir kişi olmasına rağmen karşısına Malkara'dan çıkan, her gün camiye gidip babamın karşısında sadece bu özelliği ile öne çıkan liseden terk bir kişi karşısında 1957 seçimlerinde yenilmişti. Babamın Milletvekilliği adaylığındaki bu kaybı sonrası Silivri'de 1955'de kurmuş olduğu yazlık siteye dönüşünü hiç unutamam. Bu mağlubiyeti kendisine yedirememiş, gözleri kan çanağı olmuş, kendisinden çok daha az eğitilmiş, Lise mezunu olmayan bir kişiye karşı kaybetmiş olmanın verdiği ezikle manen çökmüş şekilde ve dudaklarından beyaz köpükler çıkmış halde Silivri'ye gelişini ve bizleri kucaklamasını hala unutamam.

Arkasından bu üzüntü ile gelen şeker hastalığı. 55 yaşlarında yaşadığı bu mağlubiyet sonrası gelen şeker hastalığı, 60 yaşında geçirdiği bir felç ve de 67 yaşında kaybettiğim babamı aradan çok uzun seneler geçmesine rağmen hala unutmuş değilim ve unutamam. Babam benim için bir sivil toplum lideri, son derece tolerans sahibi, iyi bir hatip, kimya mühendisi olmasına rağmen sosyal bilimleri çok iyi algılamış şiir dahi yazabilen müstesna bir insan.

Bundan bir yorum çıkartmak istiyorum. İnsan esasında en büyük eğitimi ailesinden alıyor. Okullar, Üniversite bence ikinci bir faktör. Birinci faktör anne ve babadan alınan eğitim ve yetiştiriliş tarzı. Tabi ki ana ve babamızı seçme şansımız yok... Ancak çocukların eğitiminde anne faktörü çok çok önemlidir. Anne ne kadar çok eğitilmiş ve kültürlü ise çocukların şansı o kadar fazla oluyor.

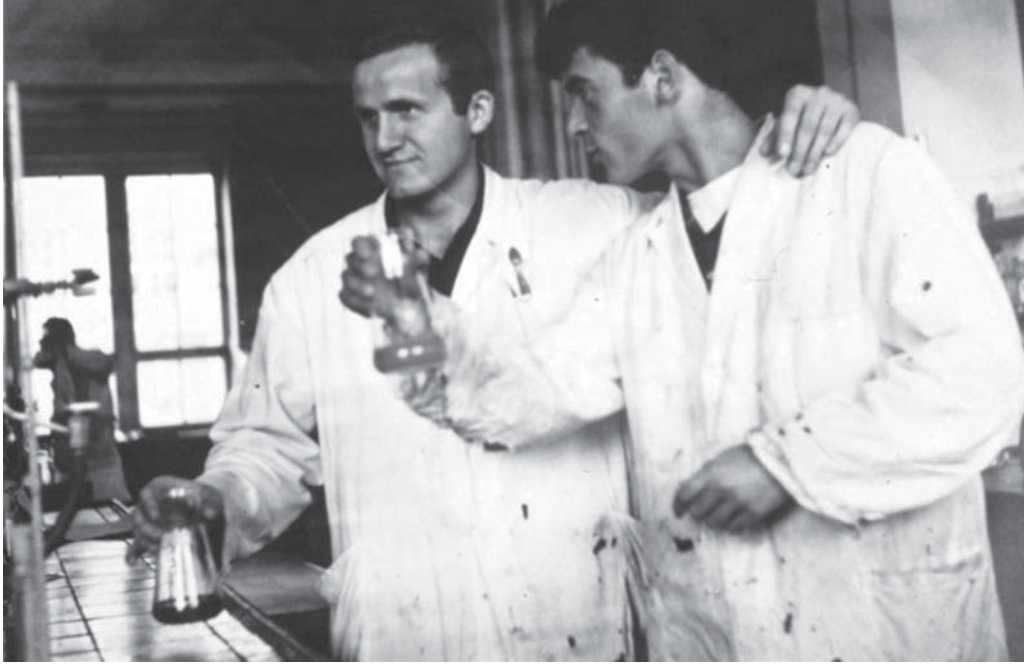
Yine Alman Lisesine dönersek, Alman Lisesinde dersler Almanca. Hakikaten çok sıkı bir okul, o zamanlar daha da sıkı. Sınıfta ortalama 20 kişiyiz. 6 – 7 tane kız geri kalanı erkek. O zamanlar Türkiye'nin Kültür mozağını oluşturan azınlıkların çoğu Alman Lisesi ve Robert Koleji gibi okullarda. Bizim sınıfta da nerdeyse bütün dinler mevcuttu. Süryani, Ermeni, Rum arkadaşımız ve Alevi üç çocuk vardı. O zamanlar Alevilik pek gündemde değildi ama göğsünü gere gere ben Aleviyim diyebilen üç arkadaşımız vardı. Kızlar azınlıkta olduğu için eğer bir sınıfta sadece bir tane eli ayağı düzgün güzel bir kız varsa bütün erkekler onun peşinde koşardı. Bu ne Galatasaray, ne Robert Koleji ne de başka kolejlerde olmayan durumdu. Bunun için biz Alman Liseli erkekler daha ziyade kız liselerinde flört etmeye çalışırdık. O dönem bize en yakın olanı Fındıklı'daki Atatürk Kız Lisesiydi ve o zamanlar Fındıklı'da olan bu okul ilgimizi çekerdi. O dönem tanıştığımız kızlarla flört eder onlarla partilere katılırdık. O zamanlar gidebilecek yer olarak akla gelen iki tane kulüp vardı. Bir tanesi Şişli'deki Çatı diğeri Sıraselvilerdeki Kulüp 12. Kulüp Çatı'da İlham Gencer şarkı söylerdi ve biz de Cumartesi ile Pazar partilerini hiç kaçırmazdık. Alman Lisesinde ailemizin iyi notlar almamız için bizi zorlaması sonucunda kardeşim Gayyur ve ben, ikimizde iyi derecede Alman Lisesini bitirdik. Ben son 3 sene devamlı birinci ve ikinci olmuştum ve de birinci ve ikinciye daima hediye olarak kitap verilirdi. Kitaplar hala evimin özel köşesinde bulunmaktadır.

Alman Lisesini bitirince babam için tabii ki hedef onun harp nedeni ile başaramadığını bizlerin başarmasını sağlamak, dolayısıyla elimiz mecbur Almanya'da yüksek tahsile başlamak zorundaydık. Alman Lisesinden mezun olanlar arasında harp sonrası tekrar açılıp da 1955'lerde ilk okulu bitirdikten sonra 1963 Alman Lisesini bitiren ikinci sene mezunlarıydık. Dolayısıyla Almanya'da okuyan sınıf arkadaşımız bizden evvel yoktu. İlk deneyimi yapmak zorundaydık. Üniversiteye giriş için 6 Akseptans temin etmişim. Bunların hepsi büyük şehirdi. Bir de aralarında 130 bin nüfuslu Darmstadt diye bir yer vardı. Frankfurt'un 30 km güneyinde. Bebek'teki apartmanımızda Birleşik Alman ilaçları fabrikası Müdürü Herr Giersberg oturuyordu. Onun ağabeyi Deutsche Bank müdürü olduğu için hedef belli gibiydi. Babam bana bir gün dedi ki; "Oğlum sen büyük şehirlerde okuyamazsın ben seni tanıyorum. İşte Herr Giersberg'in abisi Darmstadt'ta; onun vasıtasıyla kalınacak bir yer buluruz. Kimyada Avrupa'nın en iyi üniversitesi orada dolayısıyla iyi bir eğitim almak istiyorsan oraya gitmen gerek", dedi. Yine annemin oğlum Türkiye'de okusa ne olur diye yakarması ve yalvarmasına rağmen, babamın planlı ve dediğim dediği yöntemi ile beni lise 1, lise 2 ve lise 3'de Almanya'da staja göndermişti. Dolayısıyla Almanya'yı çok iyi öğrenmek durumunda kalmışım.

Almanya'da kimya laboratuvarında staj

Hiçbir zorluk çekmediğim, Almanya'da Darmstadt'da Kimya Mühendisliği tahsilime başladım. Darmstadt ufak bir şehir. Tipik bir üniversite şehri. Zaten nüfusun %20'si üniversite öğrencisi. Ama buna rağmen hayatımın en mutlu yıllarımdan 5 senesini Darmstadt'da geçirdim. Bu nasıl oldu? İlk gelen talebeler bizim sınıftan iki kişi bir de paralel sınıftan bir kişiydi. Orda çok güzel bir düzen kurduk. Şansıma kardeşim de iki sene sonra aynı üniversiteye gelince Alman Lisesinin basketbol takımının üçü hatta dördü Alman Lisesi mezunlarından oluşuyordu. Dolayısıyla birlikte bir basketbol takımı kurduk ve bu da bizim en büyük hobimiz oldu. Almanlar dahil bütün öğrenci takımlarını özellikle de en kuvvetli rakibimiz olan Yunan takımını hep mağlup ediyorduk. O zamanlar Almanlar basketbolu pek bilmiyorlardı. Sene 1963-64-65'ler. Mutlaka atlamadan söylemem gereken birkaç konu var. Sene 1963 ilk üniversiteye başladığım sene Profesörlerin neredeyse yarısı 2. Dünya Savaşı sonrası oluşan koşullar nedeniyle bisikletle veya motosikletle üniversiteye gidiyorlar. Biz babadan burslular altımızda ufakta olsa bir Volkswagen veya benzeri bir araba var. Üniversiteye kendi arabalarımızla gidiyoruz. Almanya'ya henüz yabancı misafir işçi Türkiye'den veya Akdeniz Ülkelerinden gelmemiş. Çok gözdeyiz ehh yakışıklıyız da. Bütün Alman kızları bizim peşimizde. Burada hiçbir abartma yok onu peşin peşin söyleyeyim. Çünkü

Darmstadt Teknik Üniversitesi

ortam müsait çok iyi Almanca konuşuyoruz, İngilizce ikinci lisanımız, spor yapıyoruz, üniversitenin çok iyi sosyal imkanları var. Üstüne üstlük üniversiteyi bitirememiş iki Türk arkadaşın işlettiği ISK – Keller denilen bir bar ve disko var. Şehrin merkezinde Darmstadt'ın hemen hemen en iyi yeri. Orayı çok iyi dekore etmişler ve biz de oraya Darmsdtadt'ın en güzel kızlarını götürüyoruz. O zamanlar bu eğlence yerine gitmek bir ayrıcalık. Bizler de 5-6 sene hayatın tadını tam manası ile çıkardık. Hiç ummadığım bir şekilde böyle küçük Alman şehrinde hayatımızın en güzel yıllarını geçirdik. Daha evvelde söylediğim gibi tahsile başlamadan üç sene evvel gidip orada staj yapmış birisi olarak ve yine Alman Lisesi mezunu olarak hiç zorluk çekmedik. Bizler üniversitede en iyilerinin başında geliyorduk. Hocalarımız bile, bizim bu renkli sosyal yaşantımıza (basketbol ve eğlenme) rağmen derslerimizde çok iyi olmamızı bir türlü anlayamıyorlardı. Sadece basketbol ve disko olsa iyi. Bir de akşamüstü başlayıp gece yarısına kadar süren prafa ve poker her haftanın vazgeçilmez oyunları idi. Hocalarımız arasında birisi vardı ki daha evvel İstanbul'da Avusturya Lisesinde öğretmenlik yapmış bir profesör. Bizim çok iyi temel eğitim almış olduğumuzu biliyordu ve başarımızın da buna bağlı olduğunu anlıyordu.

Üniversite yıllarında hatırladığım en güzel konulardan bir tanesi de her sene Haziran'a doğru yapılan "Yabancı öğrenciler Haftası" idi. Güzel bir sosyal etkinlikti. Bu sosyal etkinlikte her ülke öğrencileri stant düzenlerlerdi. Bu stantlarda her ülke hediyelerini oluşturur, içkilerini, ufak tefek çerez anlamında yiyeceklerini, sunarlardı. Biz de Türkiye'ye uygun bir şekilde lokum ve de bizim meşhur o zamanlar pek bilinmeyen rakımızı sunma imkanını yaratırdık. Ayrıca folklor gurubu kurmuştuk ve bu folklor gurubuna dahil olmak için Alman kızları neredeyse yarıştırdı. Evet o kızlardan birisi

olan İrma ile ortanca kardeşim Gayyur tanıştı. Uzun süren bir flört döneminden sonra evlendiler. Yine aynı folklor gurubundan iki evlilik daha çıktı.

1968' de Okulun bitmesine yakınız. Kimya Yüksek Mühendisi olmak üzereyiz. 68 olayları başladı ve biz de kendimizi içinde bulduk. İçimizde oldukça zengin ailelere mensup kişiler vardı. Buna rağmen herkes bir anda komünist / sosyalist olmuştu. Ben ve kardeşim bir fabrikatör çocuğu olarak kendimizi bir anda bu ortamda bulduk. Olaylara kısmen karıştık hatta hemen hemen hepimiz Karl Marx'ın Kapitali'ni okuduk. İdeolojide belirli bir yere geldik. Hiç unutmuyorum, bir keresinde kızıl çakal diye anılan öğrenci lideri Cohn Bendit'in katıldığı bir yürüyüşe katıldığımı hatırlıyorum. Üniversite yıllarımız çok renkli geçti Almanya'da 68 kuşağı... İyi bir Türk öğrenci gurubu oluşturmuştuk. Benim sivil toplumdaki liderliğimin tohumları o zamanlarda atıldı. Çünkü babamdan gelen genlerimdeki yetenek ve 68 kuşağı ortamı, beni gittikçe gelişen bir sivil toplumcu haline getirdi. Darmsdtadt'da en kuvvetli dernek Türk öğrencilerinin kurduğu dernek oldu. Başkanlığını 3 sene yaptım ve bu 3 sene hem basketbolda hem ulusları gençlik haftasında devamlı en başta güreştığımız güzel başarılarla doldu. O zamanlar aklımda kalan bir konu da Suriye ile bugünlerde olduğu gibi siyasi çekişmeydi. Suriyeli öğrenciler uluslararası haftada haritalarını stantlarında gösterirler ve Hatay'ı kendi sınırları içine alırlardı. Biz de buna çok kızar haritayı düzeltmelerini ciddi bir şekilde talep ederdik. Burası bize ait, Atatürk burayı referandum sonrası ilhak etmiştir, diyerekten onları ikna etmeye çalışırdık. Kimyacı olduğumuz için hidrojen sülfür bombaları yani son derece kötü hale gelmiş, bozulmuş yumurta kokuları üreten bombalar yapar bunları da 68 kuşağı içinde muhtelif ortamlarda kullanırdık. İlk bombayı malum harita nedeniyle Suriye standına atmıştık.

Üniversite yılları bir yandan aldığımız iyi eğitim diğer yandan gittikçe gelişen sivil toplum bilinci ve bu bilincin ön plana çıkardığı liderlik yetenekleri ve çok kültürlü bir ortamda yaşanan 68 kuşağı etkileri bizleri Türkiye'ye döndükten sonra sorgulayıcı ve araştırmacı kişiler haline getirmişti.

Üniversiteyi bitirdikten sonra doktora yapmak için başvurumu yapmak üzere iken babam Türkiye'ye dönüş yapmadan evvel uzmanlığım konusunda uygun bir fabrikada çalışarak uygulamalı eğitim almam konusunda gereğini yapmamı istedi. Daha sonra birkaç kimya fabrikasına başvurarak içinden yapıstırıcılar, kaplama malzemeleri, elastomerler ve plastisoller konusunda dünyanın en ünlü fabrikalarından olan Dekalin firmasında işe başladım. Bu fabrikada 2 yıllık çalışma bana daha sonraki hayatımda çok büyük destek sağladı. Ancak babamın şeker hastalığı hızla ilerliyordu ve kendisi benim bir an evvel yurda dönmemi arzu ediyordu. Babamın yürüttüğü işlerin devamını sağlamak üzere kısa bir sürede askerliğime karar aldırarak ve yedek subaylığı bir an önce bitirmek gerekli hale gelmişti.

Hiç unutmam; 1 Eylül 1970 tarihinde yurda dönüş yaptıktan sonra babamın yakın akrabası olan o zamanların Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İrfan Özyayınlının destekleri ile 12 gün içinde askerliğime karar alırdırdım ve yine aldığım destekle Deniz Yedek Subay adayı oldum. O zamanlar da torpil geçerliydi. Belki bu zamanlar-

dan çok daha fazla. Deniz yedek subayı olmak büyük bir şans ve imkandı.

O zamanlar Deniz Yedek Subay okulu Yassı Adada bulunmaktaydı. Yassıada'yı Türkiye'de bilmeyen yoktur. 1960 ihtilalini, daha sonra meşhur Yassıada mahkemesini ve sonuçlarını benim yaşımında veya yakın tarihe meraklı olan herkes bilir. Aradan 8-9 sene geçmiş. Toplam 100 civarında Deniz Yedek Subay adayı daha evvel Menderes ve diğerlerinin yatmış olduğu irili ufaklı koğuşlarda kalıyoruz. Torpilliyiz ya ama bu kadarına pes mi desem. En ufak koğuş iki kişilik. Menderes'in kaldığı koğuş. Yani en torpilli yer. Evet tahmininiz doğru... 4 ay bir arkadaş ile birlikte bu odada kaldık. Tesadüfün bu kadarı da olmaz değil mi?

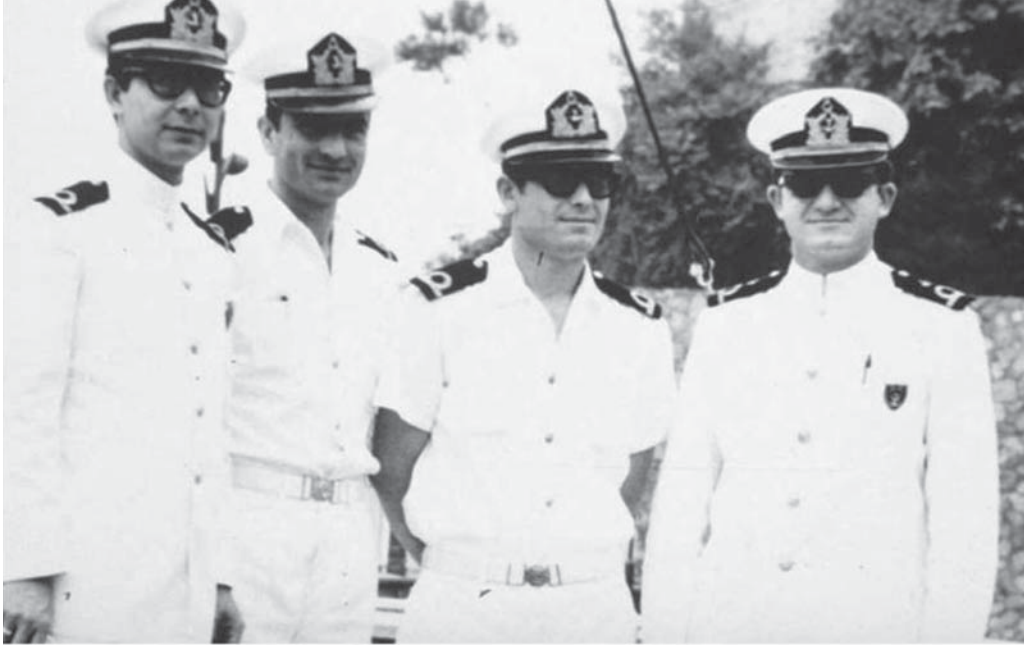
Doğal olarak Yedek Subay eğitimi alıyoruz. Derslerin haricinde Yassıada'nın yollarını arşınıyoruz. Basket oynuyoruz. Elimizden geldiğince imkanlar dahilinde iyi vakit geçiriyoruz ama yine de günleri ipele sayıyoruz. Daha henüz 2 ayım dolmamıştı ki beni okul komutanı Deniz Albayı makamına çağırdı. Torpilli olduğumu bildiği için benimle sohbet başlandı. Bir süre sonra benim Almanya mezunu olduğumu öğrenince bana ilginç bir soru yöneltti. "Almanya'da okuyup gelenler genelde oradan evlenip gelirler ancak Yedek Subaylığa hak kazanmak için eşlerini Yedek Subaylık öncesi boşarlar ve daha sonra tekrar evlenirler. Sende onlardan mısın?; yani evli misin bekar mısın? diye sorunca şaşırıp kaldım. Meğer yabancı ile evli olanlar askerliği er olarak yapmak mecburiyetindeymişler... kendimi toparladım ve "hayır efendim bekarım" dedim.

Allah Allah okul komutanı bana böyle bir soruyu niye sormuştu?

O günden itibaren torpillilik derecem iyice arttı. Artık okul komutanından da torpilliydim ama gerekeceyi anlayamıyordum. Artık bana nöbet tutturmadılar. Sıkı saha eğitimi günlerinde komutan bana başka kolay işler yarattı. Bu vesile ile her fırsatta sanki satın almacıymışım gibi Paşabahçe'den dönen amblemli bardak yaptırılması, dönem Almanığı yaptırılması ve benzer işler komutan tarafından bana havale edilmeye başlandı. Eğitimin sonuna doğru komutan yine bir gün makamına çağırıp bana tekrar "evli misin bekar mısın?" diye sorunca ve bana yarattığı pozitif ortam (yani eğitim dönemimizin çok rahat geçmesi sağladığı için) nedeni ile bunun arkasından bir çapanoğlu mutlaka çıkacak diye düşünürken komutan ağzından baklayı çıkarttı. Fotoğrafını gösterdiği bir yeğeni olduğunu ve kendisini kılıç kuşanma töreninde benimle tanıştırmak istediğini söyledi.

Başımından kaynar sular döküldü bir anda. Komutan o kadar Yedek Subay arasından beni seçmişti ve resmen çöpçatanlık yapmaya soyunmuştu. Halbuki benim bir Alman kız arkadaşım hatta nişanlım vardı. Meğer bana o malum soruyu sorarken ne kadar da haklıymış komutan...

Tören günü geldi çattı okul komutanı beni yeğeni ile hakikatten tanıştırdı. Hatta tören sonrası yapılan yemekte beni yeğeninın yanına oturturdu. Yeğen de güzel mi güzel iki arada bir derede kalan ben ne yapacağımı şaşırılmış kalmıştım. Ama Almanya'da iki yıllık bir ilişkim ve arkasından gelen nişanlılık vardı. Tabi ki uzun ilişki ve aşk galebe çaldı ve halen 42 senedir evli olduğum eşim İNGRİD ile olan ilişkimiz komutanın güzel

ve kültürlü yeğeni nedeni ile bozulmadı. 4 aylık bir eğitim süresinden sonra sıra tayine gelmişti. Türkiye’de o zamanlar torpilin ne kadar geçerli olduğuna dair bir anektot anlatmadan geçemeyeceğim.

Yedek Subaylık filen başlamıştı...

Tayinlerin yapılacağı ortamda bir askeri resmi heyet karşısına dizildik. Kurul komutanı Dönem mezunları içinden Almanca ve İngilizce bilen, Kimya Yüksek Mühendis ve 2 komponentli yapıştırıcılarda uzmanlığı olan bir Asteğmen bir adım öne atsın dedi. Yaklaşık 100 kişi içinde bu vasıflara sahip benden başka kimsenin olmayacağı şüphesiz olmakla beraber etrafıma baktım tabi ki kimse çıkmadı ve ben bir adıma öne doğru adım attım. Böylece Kasımpaşa Haliç’te bulunan Deniz Kuvvetleri tersanesindeki gövdesi tamamen ahşap olan hücum botlarının inşa edilmesinde gerekli olan kuvvetli tahta yapıştırıcıları kullanarak uzmanlık bilgilerimi uygulama imkanım oldu. Bebek’te ailemle birlikte oturuyorum o zamanlar. İngilizler 1. Boğaz Köprüsünü inşa ediyorlar. Anadolu yakasındaki köprü bacağıının olduğu yerin yanında Deniz Astsubay Okulu bulunuyordu. Eeee şimdi oturduğum yere çok yakın olan bir okul var iken Kasımpaşa’da 40 yılda bir bana uzmanlık konumunda bir iş düşmesi pek olağan değildi ve bu nedenle yine Orgeneral İrfan Özaydınlı’ya ricam doğrultusunda Beylerbeyi Deniz Astsubay Okulunda Kimya Öğretmeni olarak tayinim çıktı. Sene 1971; köprü inşaatı hızla devam ediyor. Köprünün Avrupa tarafındaki ayak Ortaköy ve hemen arkasında o zamanlar Şifa Yurdu Hastanesi bulunuyor. Bu hastanenin otoparkına arabamı park ediyorum. Devamlı karşıya gidip gelen İngiliz Mühendisleri tavlamışım. 250 beygir gücünde Boğazı 40 saniyede geçen motorları var. Kimya dersim saat 09.00 başlıyor. 08.50’de Ortaköy’den bu İngilizlerin motoruna biniyorum ve saat 09.00’da dersime çok rahat ortamda başlayabiliyorum. Şimdi bir benim Yedek Subaylığımı ve yaşadığım

Müstakbel eşimle Londra'da

rahatı düşünün bir de karda kışta ve de özellikle Kıbrıs Harekatında şehit olan yedek subayları düşünün.

Hayatta herkes için çizilmiş bir kader çizgisi var. Buna inanmak lazım ama zannetmeyin ki mutlak mutluluk var. Herkesin hayatında işler tıkrında gitmiyor. Er geç hayatın sillesini yiyorsunuz...

Tek kızımızı 19 yaşında, hayatının baharında bir kayak kazasında kaybedişimiz de bizim yediğimiz en büyük silledir...

Allah kimseye evlat acısı çektirmesin.

Beylerbeyi Deniz Astsubayı okulunda Kimya Öğretmenliğim sırasında haftanın bazı günleri boş bazı günlerinde ise 2-3 saat ders vererek geçirdiğim oluyor. Hayatımın en rahat ve güzel günleri... Sorumluluktan uzak bir ortam mevcut. Bir de ilave olarak torpilli olduğumu bilen okul komutanının bana hiç nöbet tutturmaması üstüne üstük öğretmenliğin haricinde boş günlerimde beni konser düzenlemesi gibi sosyal işlere görevli olarak tayin etmesi benim çok renkli bir askerlik geçirmeme neden oldu. Size o sosyal içerikli faaliyetlerinden sadece bir örnek vereyim.

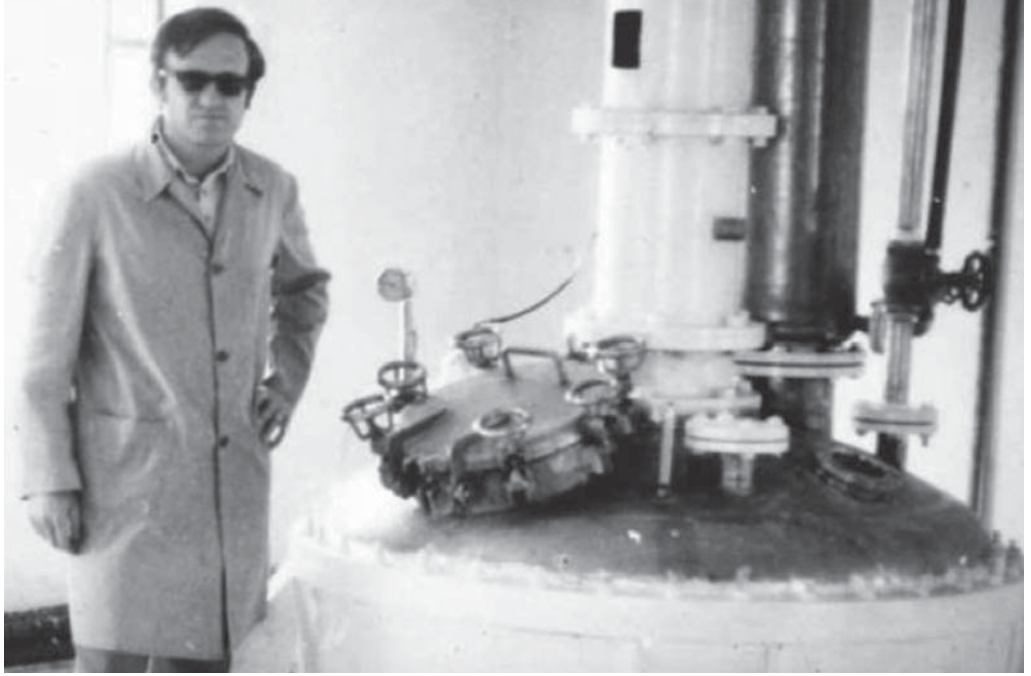
Yakışıklı, iri yapılı ve çapkın olduğu söylenen Okul Komutanı beni bir gün çağırdı ve şöyle bir talimat verdi. Eğer bu okulda bir senelik zamanını devamlı akıllarda kalacak bir olayla bitirmek istiyorsan eli ayağı düzgün o zamanın çok popüler bir bayan şarkıcısını bu okula konser vermesi için getir ve okulun bütün öğrencilerinin gözünde ve gönlünde kahraman

ol. Peki Komutanım dedim ve kapıdan çıktığımda o zamanların en ünlü şarkıcısı “Bayan bacak” kod adlı Serpil Örumcer aklıma geldi. Gittim aradım menajerini buldum. Aylardan bir Nisan bahar günü, beyaz Deniz Asteğmen Üniformasını giyinmişim. Boy 1.80 kilo 80 sarışın bir yakışıklı, yine hanım olan Serpil Örumcer’in menajerini ikna etmeye çalışıyorum. Konuşmanın sonuna doğru kapı aralığından bizi herhalde dinlemiş olan bayan bacağı gördüm. Kapıyı açtı ve salınarak içeri girdi, tamam Asteğmen bu konseri ücretsiz yapacağım ancak bir olayın çıkmasını istemem, bütün güvenlik ve organizasyon sana ait dedi. O bina- dan nasıl çıktığımı hatırlamıyorum. Ayaklarım yerden kesilmişti. Kısa zamanda netice ala- cağımı hiç ummuyordum. Okul Komutanına konuyu aktardığımda o da en az benim kadar sevindi. Aradan bir süre geçti, konserden bir gün evvel Komutan beni çağırdı ve şöyle dedi: “Sen neredeyse bir mucize yarattın ama ben bu azgınları bilirim. Konserden evvel öğrenci- lerin karavana yemeğine konulacak şap miktarını arttır ki bu çocuklar azmasın”. Aradan o kadar sene geçti bu konseri ve sonrası Deniz Astsubay Okulu öğrencilerinin daha sonraki senelerde bana olan tavır ve saygılarında muazzam bir gelişme olduğunu gördüm. Okul komutanının da dediği gibi böyle ünlü ve güzel sanatçıyı okula getirerek çocukların gön- lünde kahraman olmuştum. Bu okuldaki yaşantımın bir önemli boyutu ise balık tutmaya olan merakımdı. Boğaz’da hem doğa hem de balık tutmak için güzel yerlerinden birisi olan Beylerbeyi’nde Astsubay Okulunun iskelesinde avladığım bolca Lüfer, Palamut ve Karagöz hala aklımda. Bir de bu konuyu bitirmeden evvel okulda her öğle yemeğini çıkartan Subay Gazinosunun bir Astsubay idarecisi vardı. En az benim kadar balık yemeğe meraklı olan bu Boğaz çocuğu Astsubay ile Boğazın en güzel balıklarından oluşan menüler yapar böylece hem okul Komutanını hem de diğer Subayları sevindirirdik.5-6 tanesi bir kilo gelen çok lezzetli izgara Boğaz uskumrularının lezzeti hala hafızamda kayıtlı.

Nerede o Uskumru ,Pisi ,Kalkan ve Kofanalar?

Askerlik bitmiş sıra bir iş kurmaya gelmişti. Önümüzde iki seçenek vardı. Ya babam gibi kendi küçük işyerime sahip olacaktım. Ya da bir kimya fabrikasına ortak yönetici olarak girecektim. Daha evvel dile getirdiğim gibi babamın çevresi çok genişti. Bu ge- niş çevrenin içindeki önemli şahıslardan bir tanesi o zamanların İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Terzioğlu idi. Aslen Kayserili olan Prof. Dr. Nazım Terzioğlu yine Kayserili olan o zamanın önemli tüccarlarından Halit Neşter’e beni tanıştırdı. Halit Neşter küçük yaşlarda İstanbul’a gelmiş, bir çok iş yapmış ve o zamanın önem- li soba fabrikası olan Auer fabrikasının bütün ürünlerini pazarlayan bir kişiydi. Yine o zamanlar fert başına düşen milli gelirin düşük olması nedeni ile porselen tabak / çanak yerine Melamin mutfak eşyaları ithalatı yapılır idi. Bu Melamin baskı tozunu ithal edip presleme ile mutfak eşyası yapan bir iki firma üretime geçmiş ve gittikçe büyüyen bir talebe karşı arz yetişmemeye başlamıştı. İşte bu ortamda Melamin baskı tozu üretmek üzere kurulan Meltaş Melamin Sanayi ve Ticaret A.Ş’nin ana ortağı Ha- lit Neşter’di. Halit Neşter ile tanışıp bana teklif edilen fabrika müdürlüğü ve ortaklığı kabul ettikten sonra anılan firmanın hem ortağı hem de yöneticisi olmuştum.

Sene 1972 Türkiye bugünkü gibi ithalat cenneti değil. Ne üretirsen satabiliyorsun. Hele kimya sanayiinde ithal ikamesi yaratabiliyorsan özellikle ithalatı kendisi yap- mayan KOBİ’ler için hemen tedarik zincirinde alternatif olabiliyorsun. Ürün kalitesi az çok ithal ürüne yakınsa ve de birkaç kuruş daha ucuz ise alıcılar kuyrukta. Bir de imal

(MELTAŞ A.Ş. - fabrikadan görüntü)

ettiğin ürünü vadeli verebiliyorsan senden iyisi yok.

İşte böyle bir ortamda üretime geçmek için hazırlıklara başladık. Hedef mümkün olduğu kadar yerli katkıları kullanarak üretim yapmaktı. Bu nedenle esasen aldığımız know how 'da viskoz selüloz öngörülmüşken biz o zaman Dalaman fabrikasında Lin-ters'den üretilen selüloza dayalı üretim planladık.

Darmstadt'taki tahsilim sonrası fabrika çalışmalarında elde ettiğim deneyimlerden birisi de her üretim için kimya sanayinde bir pilot tesis olması gerekliliği idi. Pilot tesis dizaynı ve kurgulanması için Darmstadt Teknik Üniversitesindeki Polimer ve Termosetler Kürsüsündeki profesör ve uzmanlardan görüş ve destek alarak yola çıkarken üniversite kütüphanesinde oldukça geniş araştırma yaptım. O zamanlar bilgisayar ve internet daha yeni geliyor. Kitap okumaya ve literatür araştırması yapmaya mecbursunuz. Master dalım organik kimya ve de özellikle Heterosiklik bileşikler. Polimer ve Termoset kimyası okumuşum ama hepsi o kadar. Kısacası 3 aylık literatür taraması ve birebir uzman görüşmeleri ile geçen süre sonunda fikir sahibi olmuştum. Edindiğim bilgiler doğrultusunda üçüncü ortağımız olan Makine Mühendisi Yaşar Bayülgen ile birlikte pilot tesisi yarattık. Tamamen paslanmaz çelikten 25 litrelik pilot reaktör, karıştırıcı, kurutucu ve öğütücü imal ettik. Literatür araştırması ve görüştüğüm reçineler uzmanlarından elde ettiğim bilgiler ile Melamin baskı tozu üretimi için bir formül oluşturdum.

Elde edilen her ürünün deneyi gayet basitti. Birkaç kg'lık baskı tozu ile presleme

yolu ile tabak basan fabrikalara gidip numune tabaklar elde ediyorduk. İlk 3-6 aylık çalışmalar, yapılan devamlı formül /reçete modifikasyonları ile hedefe yakınlaşmaya başlamıştı ama esas sorun ağaçtan elde edilen viskoz selüloz ile Linters pamuğundan elde edilen Linters selülozu arasında teknik özellikler farkı idi. Linters selülozunda elyaf boyu ağaç selülozuna göre çok daha fazla idi ve dünya da yapılan bütün Melamin baskı tozu imalatında kısa elyafli selüloz kullanılmakta idi. Sorun belli idi ama serde inatçılık ve milli selülozu kullanma gayreti vardı. Pilot tesiste üretilen baskı tozu sonuçta elyaf uzunluğu nedeni ile çok daha sağlam tabakları ortaya çıkarıyordu. Ancak tozu mutfak eşyası haline getirmek için harcanan enerji ,baskı şartları ,süre ve görüntü iyi değildi.

Sonuçta bu konuda spesifik bir üretim know how'ı almaya karar verdik. Ham madde aldığımız Avusturya kökenli Chemie Linz vasıtası ile Almanya'da üretim yapan KOBİ konumundaki bir firma ile anlaştık. Uzun elyafli Linters selülozunu yerli dolgu maddesi olarak kullanmak şartımızı firmaya hem kabul ettirdim hem de işin zorluğunu anlattım.

Know How aldığımız şirketin sorumlu kimyagerin bize verdiği formül ve reçete benim çalışarak yarattığım formüle çok yakındı. Bir iki katkı maddesi değişikliği vardı o kadar. Heyecan ve merakla Türkiye'ye döndük. Sonuç istediğimiz gibi değil, firma sorumlusu kimyageri çağırdık ve durumu kendin gör dedik. Nihayet geldi ve esas sorunun yerli selülozdaki teknik özellik farkından olduğunu o da anladı ama iş işten geçmişti. Sonuçta ürettiğimiz ürün yeterli ancak mükemmel bir ithal ikamesi değildi.

Yine deneyimimi siz değerli okurlara anlatıyorum. Kıssadan hisse alınsın diye...

1-Herhangi bir ürün imalatı ile ilgili Know How almak bir kereye mahsus olmamalı üretimin sürdürülebilirliği mutlaka sağlanmalı.

2-En ucuz Know How belki alınabilen en pahalı Know How haline gelebilir.

3-Üretilecek üründe yerli katkıya veya hammaddeye gitmek ideal bir hedef olmakla birlikte her zaman iyi netice vermeyebilir. Know How ve Teknoloji alırken bu konuda çok dikkatli olunmalıdır.

4-Know How alırken en ucuz metod aynı üretimi yapan firmadan emekli olmuş bir uzmanla çalışmaktır. Ancak uzmanın bilgisi ve deneyimi taze olmalıdır.

5-Kimya sanayiinde ve benzer birçok Teknoloji ve Sermaye yoğun sektörde bilgi ve üretim teknolojisi inovasyon ile kısa sürede değişebilmektedir. Teknoloji transferinde devamlılığı ve sürdürülebilirliği sağlamak için uzun vadeli Know How anlaşmalarına gidilmelidir.

Aradan iki sene geçmiş pilot tesisin bir büyük ölçekli kopyasını yapmış ve sanayi üretimine o günün oldukça zor koşulları çerçevesinde başlamıştık. Ürettiğimiz Üre ve Melamin baskı tozlarını büyük çapta ithalat yapamayan KOBİ konumundaki ufak firmalara satabilir hale gelmiştik. Ancak sadece baskı tozları üretimi bana yeterli gel-

memeye başlamıştı. Ürün çeşitliliğine gitmek gerekiyordu. Mademki termoset reçineleri konusunda deneyim kazanmıştım o halde yine bu tür reçineleri çeşitliliğini sağlayarak ürün gamımızı zenginleştirmek gerekiyordu. Belirli bir süre içerisinde Türkiye'nin termoset reçineleri (melamin, üre, fenol ve furan reçineleri) konusunda sayılır bir firma haline gelmiştik. Tabi ki bu söylendiği kadar kolay olmadı. 25 kişilik bir şirketin bünyesinde benle beraber 4 mühendisten oluşan bir AR-GE ve ÜR-GE ekibi sayesinde olmuştu bu gelişme. Zamanında kurduğumuz pilot reaktör ve pilot tesis ufukumuzu genişletmiş ve KOBİ konumunda olan şirketimizi bu atılımla yeni ürünler üretebilen bir duruma getirmişti.

Yine de kısıdan hisse çıkartalım.

AR-GE, ÜR-GE ve inovasyon kültürü gelişmeden hiçbir üretim şirketi ayakta kalmaz.

Şirket cirosunun en az % 2 si AR-GE, ÜR-GE ve inovasyon çalışmalarına ayrılmalıdır.

Şirketlerde sermayedarlar zaman içinde bu üç kuvvetin değerini bilmeli ve bu kültürü benimsemiş olmalıdırlar.

Sene 1970'lerin sonu. O zamanın Başbakanı Sayın Demirel'in dediği gibi 50 cente muhtaç olduğumuz günler, aylar ve seneler ithalat yapmak son derece zor. Döviz temini, kredi temini, ithalat lisansı almak son derece güç. Böyle bir ortamda ithal ikamesi yapan üretim şirketler revaçta. Doğal olarak koruma duvarları var ve ne üretirsen satıyorsun. Hele hele kaliteli ve ithal ürüne nazaran biraz daha ucuza ve vadeli satabiliyorsan senden iyi imalatçı yok. İşte Türkiye'nin 1980'lerdeki hali. O zamanlar imalatçı şirketler üretime dayalı ithal ara girdi veya ham madde ithal edebilmek için tuttukları imalat defterindeki kayıtları ibraz ederek bağlı buldukları sanayi odalarından izin belgesi alarak ithalat yapabiliyorlardı. Ayrıca ham madde ve ara girdilerin ithalatı için çifte finansman denilen bir yola gidiliyordu. Diğer bir deyimle ithal edeceğiniz bir ham maddenin değerini iki kez ödemek zorunda kalıyordunuz. Bu nedenle ciddi şekilde işletme sermayesine gerek vardı. Bu zor koşullarda Türkiye'deki imalat sanayinin çıkışı ancak sayın Özal'ın getirdiği liberal ekonomi ile mümkün oldu .

Sene 1985, büyük sanayi odalarında İstanbul, İzmir, Kocaeli gibi sanayi şehirlerinde sektör kurulları veya komiteleri var. Ancak yeterli çalışmalar yapılamıyor. Real sektörün dertleri çok. Otomotiv, çimento, tekstil, hazır giyim, demir çelik, inşaat ve kimya gibi temel sektörlerin o gün ki ihtiyaçlarını dile getirip çözüm süreçlerini yaratacak sektörel dernekler hemen hemen yok gibi. İşte bunu ciddi bir ihtiyaç olarak gören o dönemin kimya sanayicileri, kimya bilimi deyince ilk akla gelenler arasında olan ve kendisine hocaların hocası denilen Prof. Dr. Ali Rıza Berkem'in de destekleri ile bir araya gelindi ve Türkiye Kimya Sanayiciler Derneğini kurduk. Kurucu Başkanımız o zamanlar Türk Henkel'in de Genel Müdürü olan Sayın Alber Bilen. Kendisi hem Ali Rıza Berkem hocanın tanıdığı hem de o zamanlar kimya sanayicileri arasında parmakla işaret edilen bir isim.

Derneği yaklaşık 40 üye ile kurmuştuk. Bende Sayın Prof. Dr. Berkem'in tavassutu ile Kurucu Yönetim Kurulu Üyesi olmuşum. Daha evvel belirttiğim gibi kimya sanayi sektöründe yapılacak çok ama çok iş vardı. Kurucular arasında bulunan çok uluslu şirketlere ilaveten ilk aşamada üye sayımızı KOBİ konumundaki şirketlerle birlikte 50 ye çıkarttık. Kısa bir zaman içinde uluslararası ilişkilerimizi geliştirmek üzere Avrupa Kimya Sanayi Konseyi'ne (CEFIC) asosiyeye üye olduk ve oradan aldığımız bilgileri üyelerimize devamlı ileterek özellikle yerli sermaye gurubu üyelerimizin Avrupa Kimya Sanayideki gelişmeleri mevzuatı ve regülasyonları devamlı aktarabildik. Oluşturduğumuz uzman genel sekreterlik ve uzman kadrosu ile ilk 5 senede gerek ilgili Bakanlıklar nezdinde gerek sektörde bilinir, tanınır ve danışılır hale geldik. Üye sayımızı 1990'larda 70'lere çıkardığımızda Türkiye'deki Kimya Sanayi cirosunun %60'dan fazlasını temsil eder hale gelmiştik. Yaptığımız işlerin başında Kanada'da ilk defa uygulanmaya başlanmış daha sonraları Amerika ve Avrupa'da yaygınlaşmış bulunan "Üçlü Sorumluluk" programı bulunuyordu. Türkiye Avrupa Kimya Sanayi Konseyine Asil Üyelik için Avrupa Birliği Üyesi olmamız gerekliydi. Ancak üçlü sorumluluk uygulamalarındaki başarımız ve asil üyelikteki ısrarımız sonucunda bu konseye asil üye olarak 1990'ların başında kabul edildik.

Çatı örgütü olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kurduğu sektör kurulları yeterli sektörel çalışmalar yapamaz durumdaydı. Keza Türkiye'nin gayri safi milli hasılasının %40'ni oluşturan İstanbul Sanayi Odasında Kimya Komitesi olmakla beraber yeterli çalışma yapılamıyordu. İşte bu nedenle çimento, gıda, tekstil, konfeksiyon demir çelik ve kimya gibi temel sektörlerde sektörel dernekler kurulması yaygınlaştı ve imalat sanayinin gelişmesine büyük katkı sağlandı.

Yine aynı senelerde pek yeterli olmayan üçüncü sektör yani sivil sektör yani dernekler ve vakıflar, Türkiye'deki demokrasinin gelişmesi için gerekli adımları atamıyorlardı. Birinci sektör olan kamu sektörü her şeye hakim ve egemendi. En büyük patron ve en büyük üretici kamu sektörüydü. Palazlanmaya başlanmış bir özel sektör yani ikinci sektör 1990'ların başından itibaren söz sahibi olmaya başladı. Sivil sektör dediğimiz üçüncü sektör ise daha henüz emekleme safhasında olup demokrasinin ve sivil sektörün kendisinde beklenen itici gücü haline gelmemişti. İşte böyle bir ortamda ortaya çıkan Reel Sektör Dernekleri kısa bir zamanda geliştiler ve imalat sanayinin yükselmesine vesile oldular. 1980 darbesi ile birlikte kapatılan tüm dernekler ile birlikte demokraside sivil toplum bilinci körelmiş durumda idi. Çünkü o zaman STK'lar yani sivil toplum kuruluşları denilmez "Sivil Toplum Örgütleri" denirdi ve örgüt denilince de akla hep negatif olgular gelirdi.

Bugün ülkemizde 4700 vakıf ve 90 bin civarında dernek varsa bunların yeniden yapılanması çoğalması yaygınlaşması ve demokrasiyi geliştirici unsur haline gelmesi 1982 anayasası ile birlikte olmuştur. Her ne kadar 1982 anayasası bir çok yönden haklı şekilde tenkit edilse de sivil sektörün gelişmesi için yine de bir hamle unsuru olmuştur.

Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı Başkanlığı

İşte 1960'lardaki Darmstadt talebe cemiyeti daha sonraları 1977'de kurucu üyesi olduğum Yeşilyurt Lions Kulübü derneği ve 1985'de kurduğumuz ve kurucuları arasında yer aldığım Türkiye Kimya Sanayiciler Derneği 1985 yılında benim birden bire sivil toplumcu olmama büyük katkı sağlamıştır.

Sene 1985 Türk Böbrek Vakfı'nın Kurucu Başkanıyım, Yeşilyurt Spor Kulübü'nün As Başkanıyım, Yeşilyurt Lions Kulübü'nün Başkanıyım, Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı'nın ve Türk Kalp Vakfı'nın Başkanıyım. Bir koltukta beş karpuz. Yaşım 41 hem Meltaş A.Ş'nin kurucu ortağı ve Genel Müdürüyüm hem de sosyal yaşantıda bu kadar çok faaliyet mevcut. Bugün hayatta kalan Meltaş A.Ş'nin eski ortaklarına sorsam acaba benim bu sivil toplum çalışmalarım nedeni ile rahatsız olmuşlar mıdır? Çoğunluk hayır iyi ki o zamanlar sadece para kazanmak değil biraz da beyin zekatı vererek muhtaç kişilere yardım ve hizmet götürmeyi yeğlemiştin derler.

Yine kıssadan hisse;

Aynen Finlandiya gibi gelişmiş ülkelerde olduğu gibi gelişmekte olan ülkelerde de hali vakti yerinde olan bir kimse sadece para kazanmakla yetinmeyip mümkün olduğu kadar çok sivil toplum kuruluşuna üyelik veya liderlik yapmayı hedeflemelidir. Finlandiya'da her hali vakti yerinde olan kişinin ortalama 10 STK'ya üyeliği söz konusudur ve bu da Finlandiya'nın en demokratik ülkeler arasında sayılmasına sebebiyet vermiştir.

İnsanoğlu edindiği servet ve bilgiyi beyin zekatı vererek ihtiyacı olanlarla paylaşmalı ve toplumun kalkınmasına yardımcı olmalıdır.

Tekrar Kimya Sanayiciler Derneğine dönersek dernek Alber Bey'in liderliğinde gittikçe iyi gelişmeler kaydederken Prof. Dr. Ali Rıza Berkem'in de ısrarı sonucunda 1986'da ilk Ulusal Kimya Sanayi Kongresini yaptık ve daha sonraları her 4 sene de bir bunu tekrarlamaya başladık.

En büyük sanayi odası olan İstanbul sanayi odasında yine 1986'larda daha evvel kimsenin aklına gelmemiş olan "Çevre İhtisas Komisyonu" oluşturduk ve böylece kimya sanayinin toplumdaki kötü imajını değiştirmek üzere ciddi hamleler yaptık. Bu gurup ve kendi derneğimiz bünyesinde oluşturduğumuz ve 25 seneden beri periyodik olarak çalışan "Çevre İhtisas Gurubumuz" ile Çevre Bakanlığı nezdinde en hatırı sayılır ve danışılır kurum haline geldik. Çevre mevzuat ve regülasyonlarında devamlı sorunlara çözüm üretmeye çalıştık ve buna halen var gücümüzle devam etmekteyiz. Yine çevre konularına paralel olarak iş ve işçi sağlığı, iş güvenliği, güvenlik bilgi formları, üçlü sorumluluk, Seveso ve toprak kirliliği yönetmeliği gibi konularda ilgili mercilerde seminerler ve konferanslar düzenlemekteyiz.

Uzun senelerden beri Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği üyeleri cirolarına göre ödedikleri aidat haricinde üçlü sorumluluk programı taahhütnamesi imzalamakla yükümlü olup çevrenin ve işçi sağlığı ve iş güvenliğinin korunmasına yönelik önderlik yapılmaktadır. Üyelerimiz bu taahhütü imzaladıktan sonra uzman kadromuz tarafından periyodik olarak fabrika denetimleri yapılmakta ve imzaladıkları taahhüde uygunlukları gözetilmektedir. Uygun davranmayan üyeye uyarı yazısı gönderilmekte ve ek süre verilmektedir. Gereği yapılmadığı taktirde üye kuruluş ihraç edilmektedir.

Bu üçlü sorumluluk programı ve yönetmeliği o kadar gelişti ki devlet kamu ihalelerinde özellikle savunma sanayi alımlarında tedarikçi firmaların bu üçlü sorumluluk programının yürütücüsü olduklarına dair belge istenmeye başlandı.

Yine kıssadan hisse;

Türkiye’de bulunan tüm sivil toplum kuruluşları yukarıda belirtilen örnekte olduğu gibi üyelerine etik kurallarda duyarlılık göstermek için bir deklarasyon imzalatmalı ve böylece toplumun iyi ahlaklı olma erdemini ve çevreyi korumaları her türlü hedefin önünde tutmaları sağlanmalıdır.

Toplumumuzda ne yazık ki tam manasıyla gelişmemiş olan uzlaşma kültürünü oluşturacak birlikteliklere sahip çıkılmalıdır.

Sayın Alber Bilen derneğimizin başkanlığını 2000 yılına kadar toplam 15 yıl büyük bir dirayet, sorumluluk ve başarıyla sürdürdü. Son 10 senesinde kendisine vekillik yapmıştım. Bu nedenle 2000 yılından itibaren günümüze kadar derneğin başkanlığını ve ilaveten 8 seneden beri yani kurulduğundan bu yana TOBB Kimya Sanayi Meclisi Başkanlığını yürütmekteyim.

Bu vesile ile Türkiye Kimya Sanayiciler Derneğine ve dolayısıyla sektöre büyük hizmetler veren Sayın Alber Bileni en iyi duygularla anıyor ve kendisine sektör adına içten şükranlarımı iletiyorum.

Daha evvel belirttiğim gibi Türkiye Odalar Borsalar Birliğinde liderliği ve becerikliliği ile tanınan ve halen Başkan olan Sayın Rifat Hisarıklıoğlu’nun çok yerinde girişimi ile iyi yürümeyen sektör kurulları yerine kanunla sektör meclisleri oluşturuldu ve böylece 2006 yılında kurulan Türkiye Kimya Sanayi Sektör Meclisi Kurucu Başkanlığına seçildim ve hala başkanlığını yürütmekteyim. Tabi ki bu sektör meclisi, kanundan aldığı güç ve TOBB’un maddi ve manevi destekleri ile kısa zamanda kimya sanayinde bir güç birliği haline geldi ve halen Türkiye’nin Büyük Sanayi Odalarının ilk binine girmiş sanayiciler arasından seçilen temsilcileri ile sektörün ilintili Bakanlıkların üst düzey bürokratlarından oluşan ve yine kimya sektör platformunu oluşturan tüm paydaşların bulunduğu bir meclis haline geldi. Bu meclis özellikle bazı temel sektör meclisleri öyle bir konuma geldiler ki bu meclislerin başkanı olmak aynı zamanda güç ve nüfuzu bünyesinde toplayan kişilikler haline geldi. Bu nedenle bazı Sektör Meclisi Başkan seçimlerinde çok ciddi kulisler ve hatta milletvekili seçimlerinde dahi ender görebileceğimiz eylemlere sahne olmaya başladı.

Bizim sektöre gelince her zaman uyum içinde birbirine daima destek olan her sektörel STK'nın kendi görev tanımı içinde kaldığı ve dayanışma içinde sektörün bütün sorunlarını irdeleyip çözüm süreçlerini TOBB Başkanlığı vasıtasıyla ilintili bakanlara iletir ve çözüm ortamını bulur hale geldi.

TOBB Kimya Sanayi Meclisi başkanlık yıllarım

Yine aynı senelerde TKSD'ne ilaveten, Boya Sanayicileri BOSAD'ı, Kozmetik Sanayicileri ve Sabun Deterjan Sanayicileri kendi alt sektör derneklerini kurdular. Bizle beraber aynı senelerde kurulmuş bulunan ve Plastik Sanayicilerinin oluşturduğu PAGEV Vakfı ile daha sonraları Kompozit Sanayicileri'nin kurduğu dernek ve de Kauçuk Sanayicilerinin kurduğu dernek kuruluşları ve çalışmaları gelişti. Böylece temel sanayi sektör derneklerine ilaveten branş ve alt sektör dernek ve vakıfları kurulmaya başlanmış oldu.

Bu yapılanmada bir eksiklik mevcuttu. O da kimya sanayiindeki itibarı olan akademisyenlerin hiçbir çatı örgütünde bulunmayışydı. Bu eksikliğı görerek, 1995 yılında yaklaşık on beşi aşkın Kimya Sektöründeki sivil toplum kuruluşu ve kimyacı akademisyenler bir araya gelerek kimya sektör Platformunu (KSP) kurduk. Platforma özgü çerçeve içerisinde eşbaşkanlık sistemini ve rotasyonla 2 yıllık sözcülük modelini yarattık. KSP her yıl Kimya Şurası düzenlemeye başladı ve böylece 4 yılda bir düzenlediğimiz Ulusal Sanayi Kongresi'ne ilaveten, her yıl düzenlediğimiz Kimya Sanayi Şurası ile sektörün tüm paydaşlarıyla daha sık bir araya gelerek sektörel güçlenmeyi ve dayanışmayı arttırdık.

Kimya Sektör Platformu'nun ilk eş başkanlığını ve sözcülüğünü Kiplas Başkanı Sayın Refik Baydur üstlendi, 2 yıl geçtikten sonra görevi ben devraldım. Bu satırları yazarken de KSP Başkanlığını aynı zamanda İstanbul Kimyevi Maddeler İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Murat Akyüz yürütmekte.

KSP bir platform olması nedeniyle hükmi şahsiyeti tam olmamakla birlikte sektörümüzün çatı örgütü olarak söz ve eylem bütünlüğünü sağlamakta, ayrıca sektörümüzün homojen yapısı nedeniyle uyumlu bir güç birliği sergilemektedir.

Yine sırası gelmişken kıssadan hisse çıkartalım;

1- İmalat Sanayi sektöründe güç birliği ve sinerji yaratılması çok önemlidir. Bunun için her STK paydaşının oluşturduğu çatı örgütünde uyum, uzlaşma kültürü, herkesin birbirine saygısı, dayanışma ve sinerji gereklidir. Hiçbir STK diğer STK'nın görevine tecavüz etmemeli, her STK kendi tanımlanan görev alanında çalışmalıdır.

2- Bürokrasiye karşı olabildiğince söz ve eylem birliği içinde olunmalıdır. Aksi takdirde oluşacak çatlak sesleri ve farklı-birbirine tezat teşkil eden görüşleri hem siyasi otorite, hem de bürokratlar kullanır, STK'ların oluşturduğu ve önemli olan baskı grubu potansiyelini zayıflatırlar.

3- Platform yeni Medeni Kanunun yarattığı yeni bir örgütlenme modeli ve giderayak bünyesinde dernek, vakıf, sendika gibi STK'ları olan birliktelikler için en uygun çatı örgütü olmaya başlamış bulunmaktadır.

Tekrar Türkiye'nin 1995'lerdeki Sanayi ve Ekonomi tablosuna geri dönersek Sayın Turgut Özal'ın yarattığı liberal ekonomiye geçiş GSMH'nin giderek artması, ihracata dayalı bir büyüme modelinin benimsenmesi gerçekleşti ve de 1996 yılında Sayın Tan-su Çiller Başbakanlığı döneminde Avrupa Birliği ile bir Gümrük Birliği sözleşmesine imza atılmış oldu. Gümrük Birliği Türkiye için ciddi bir milat niteliğini taşımaktaydı ve uzun senelerden beri süren Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde bir yeni sayfanın açılmasına sebebiyet verdi. Tabi Gümrük Birliği'nin getirdiği ithal furyası ile birçok sektörde, birçok KOBİ mahiyetinde küçük şirketler gümrük duvarlarının kalkması ile ezildi, küçüldü ve çoğu da battı.

Kimya Sanayiine gelince çok az da olsa batanlar olmakla beraber sermaye ve teknoloji yoğun bir sektör olması nedeniyle tedbirler zamanında alınmış ve korumacılık kalkanının bertaraf olması sonucunu iyi algılayan şirketlerimiz gerekli tedbirleri zamanında almasını bilmişlerdir. Hatta dış ticaret ilişkilerini gözden geçirip yenilenme, hamle yapma ve uluslararası arenadaki rekabetçi koşullara uyum sağlamaya başlamıştır.

Bu satırları yazdığımda Gümrük Birliği'nde 18 senemizi doldurmuş oluyoruz. Sayın Çiller ve Kurmay ekibinin hazırlamış olduğu Gümrük Birliği sözleşmesinde eksik olan veya Türkiye menfaatlerini tam manasıyla koruyamamış olduğumuz unsurların negatif etkilerini günümüz Türkiye'sinde daha iyi algılıyoruz. Yılan hikayesine dönen AB'ye katılım süreci eskiden olduğu gibi "Mehter Marşı" modunda ilerlese de Türk Ekonomisi Gümrük Birliği nedeniyle daha çok kayıp vermeye devam edecektir. Gerek ABD ile AB'nin başlattığı Transatlantik Paktı görüşmelerinde halen Türkiye'nin taraf olamayışı gerek başta Güney Kore olmak üzere birkaç büyük ülkenin AB ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yapması aleyhimize işlemekte... Güney Kore malları AB üzerinden sıfır gümrükle ülkemize gelmekte başta otomotiv olmak üzere bir çok sektörü zor duruma sokmaktadır.

Her iki süreçte eş zamanlı olarak STA'lara katılım sağlayamazsak 2023'ün iddialı hedeflerine ulaşmamız mümkün olmayacak. Gündemde olan Güney Afrika ve Meksika gibi ülkeler ile eş zamanlı STA'lar yapmamız ivedilikle gerekli. Bir de 2014'ün başındaki belirsizlik, kurlardaki dikey tırmanış, FED'in gelişmekte olan ülkelere hayatı daha da zorlaştıracak tutumu / yöntemi, üst üste yapılacak üç seçim, seçim ekonomisinin yaratacağı negatif ortam, kredi maliyetlerindeki artış ve de en önemlisi KUVVETLER AYRILIĞI prensibinin akordsuzluğu 2014'ü kayıp yıl olarak damgalamaya başladı.

Birden 2013 sonu, 2014 Başının güncel olaylarına kendimi aşırı şekilde kaptırdığımı hissettim. Bu bende bir çağrışım yaptı ve Fettullah Gülen hareketinin gündeme geldiği eski yıllara dönüp bu hareketle vuku bulan bağlantımı ve yaşadıklarımı özetlemek istedim. Sene 1996, Türkiye Lions Kulüpleri Birliği Genel Başkanım (Lions terminolojisine göre Konsey Başkanı). O yılların içinde yoğunlaşmaya başlayan Fettullah Gülen hareketine karşı strateji geliştirmek üzere çağdaş, laik, demokratik cumhuriyet ve sosyal hukuk devletine inanan sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte bir araya gelerek Sivil Toplum Kuruluşları Birliği platformunu kurduk. Bu birliğin içinde rahmetli Türkan Saylan, Bülent Berkarda gibi o senelerin önemli sivil toplum liderleri ile birlikte eş başkanlık yaptım. Anılan birliği kurarak çalışmalara başladık. Gittikçe halkayı genişlettik ve periyodik olarak toplantılar yaptık. Amacımız elimizden geldiğince “HİZMET HAREKETİNİN” eğitimde hem ulusal hem de uluslar arası boyutta aldığı o zaman dahi ürkütücü boyuttaki din ve şeriat odaklı eğitimdeki hedefleri karşısında ne yapılması gerektiği ve strateji belirlemesi idi. Özellikle Türkan Saylan’ın ön ayak olduğu Anadolu’ndan büyük şehirlere gelip yüksek öğretimleri başlayacak olan kızların yurt ve barınma sorunlarının çözümü için imkanların araştırılması toplantıların gündemini oluşturuyordu. Erkek öğrencilere gelince “Hizmet Hareketinin” odağında bulunan “Işık Evleri” modeline karşı alternatifler oluşturmak ve sunmak yine hedeflerimiz arasındaydı. Özetle hedefimiz çağdaş eğitim modeline karşı oluşturulan bu yeni hareket karşısında strateji geliştirmektir.

Bu çalışmamızı duyan ve “Işık Evlerinde” barınan ve bu sistemin aşırı baskısı altında ezilmeleri nedeni ile kurtulmak isteyen iki öğrenci bize gelerek “ışık evlerinin” geçmişini ve geleceğini anlattılar. Sivil Toplum Kuruluşları Birliği bir platform, amaç belli, bir ortak deklarasyon var. O ortak deklarasyonun amacı çerçevesine uygun bir şekilde “Hocanın Okulları” adında ufak bir kitapçık bastırmaya karar verdik. Kitapçık bu iki çocuğun anlattıklarını içeriyordu. Bu kitap baskıya verilirken basım evine giden yazılı metinde STKB temsilcileri olarak hatırladığım kadarıyla 4-5 kişinin isimleri ve imzaları vardı. Benim de imzam olması gerekirken başkanlığını yaptığımı Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocukları Vakfının ilintisi nedeniyle İspanya Madrid’deki bir konferansa katılmam söz konusu oldu. Benim ismim ve imzam belgede yoktu. Sonradan oluşan gelişmeler önemli bir problemi nasıl teğet geçerek atlattığımı gündeme getirdi. Nitekim röportajları yapıp ses kayıtları alınan bu iki öğrenci ışık evlerinden kaçan iki öğrenci aradan bir süre geçtikten sonra tekrar eski yuvalarına dönüp hizmet hareketinden aldıkları önemli bir bahşış sonucunda birden STKB yöneticileri aleyhine ifade vermeye başladılar. Sonuçta o kitabın altında imzası olan kişiler hakkında dava açıldı. Anılan hareketin o zaman dahi yargı erkine sızmış savcılar tarafından sorgulama başladı ve aleyhlerine 7-8 sene süren davalar açıldı.

Şimdi işin garipliğini bir düşünün. Bu iki çocuk “Hizmet Hareketinin” ışık evlerindeki baskısından kaçarak Sivil Toplum Kuruluşları Birliğine gördükleri baskıyı heyecanla anlatıyorlar ve de bülbül gibi ışık evlerinin iç yüzünü yansıtıyorlar. Konu bir kitaba dönüşünce aynı guruptan şiddetli bir baskı görüp madden ciddi bir para alarak eski iddia ve ifadelerinden vazgeçip ışık evlerine dönüş yapıyorlar.

Hadi gelin yine kıssadan hisse çıkartmaya çalışalım;

Yarınlarımızın geleceği olan çocuklarımızın eğitimi çok önemli bir konudur. Bu eğitimin esasında Atatürkçü düşünce, çağdaş, laik, demokratik cumhuriyet ve sosyal hukuk devleti prensibi mutlaka bulunmalıdır.

Ergen çağının en zayıf bölümünü teşkil eden yaşlardaki çocukların kandırılması kolay ancak onların doğru yolda ve hür iradelerine uygun karar vermelerini sağlamak için temelini oluşturup işin zor yanındır.

1970lerde oluşmaya başlayan yargı ve yasamadaki “Hizmet Hareketi” yerleşmesi 2013 sonlarında bu hareketle senelerce iş birliği yapmış olan AKP iktidarını yol ayrımına getirdi. Sanıldı ki gaye ve hedef birliğinden oluşan saadet zinciri ilelebet devam eder. Yine görüldü ki saadet zinciri iş birliği olduğu sürece kırılmaz kopmaz. İşin içine bir de saadet zincirinin odak noktasını oluşturan menfaat, çatışma haline dönünce ortada ne zincir kalır ne halka. Bizim o senelerdeki Hizmet Hareketinin eğitim boyutundaki gelişmelere karşı çıkışımız seneler sonra otorite mücadelesine dönüştü ve ne yazık ki Türkiye’nin oldukça iyi giden ekonomik istikrarını bozmaya başladı.

Mademki Fetullah hareketi ve Işık Evleri, Türkiye gençliği üzerinde oynan eğitim oyunlarından bahsettik o zaman konuyla ilintili olarak Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı ve Bolluca Çocuk Köyünün kuruluşunu, gelişmesini ve bugünlere gelişini anlatmakta fayda var. Çünkü Bolluca Çocuk Köyü projesi hizmet hareketinin ışık evleri modeline alternatif olabilecek bir proje olarak geliştirildi ve halen bünyesindeki yaklaşık 120 Korunmaya Muhtaç Çocuğa çağdaş ve cumhuriyetçi bir aile modeli alternatifini yaratılmasına vesile olan bir projedir.

Sene 1985 ben ailemle Antalya'da tatildeyim Lions'un katkıları ile kurulmuş vakıflardan birisi olan Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfının içinde bulunduğu sıkıntıları gidermek ve vakfi ayağa kaldırmak üzere bana direkt olarak başkanlık teklifi önerildi. Daha evvelde bir yerde belirttiğim gibi aynı sene içinde zaten sosyal faaliyetlerim başını almış gitmiş bir de bu teklif gelince: "Düşünüp cevap vereyim" dedim. Yakından tanımadığım bir vakıf. Sıkıntının ne olduğunu bilmiyorum ama mademki bana güveniliyor anılan vakfi sıfır noktasından ileriye götürmem benden bekleniliyor ve de öneriyi getiren Lions'un eski yöneticilerinden bir tanesi kabullenmek zorunda kaldım. Çünkü Lions'ta görev verilir ve genelde görev kabul edilir.

Adı üzerinde Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı 1979'da kurulmuş. Anılan 6 sene içinde çok fazla faaliyet gösterememiş özellikle suça yönelik çocukların rehabilitasyonu ve barındırılmasıyla ilgili projeler üzerinde çalışılmış, ancak mesafe alınamamış ve de 1984'den itibaren yapması mecburi mütevelli heyet toplantılarını dahi çok zor yapabilen konuma gelmiş bir vakıf.

Serde gençlik var, heyecan var, Atatürkçü düşünce var, çocuk sevgisi var ve de en önemlisi verilen işi tutup koparma yeteneği mevcut. Vakfın başkanlığını üstlendiğim de bana yönetim kurulundaki diğer arkadaşları tanıştırdılar. Çoğu Lions Kulüpleri üyesi. Bir de İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün bünyesinde oluşturulmuş küçükleri koruma şube müdürlüğü yapmış eski bir polis müdürü var ismi Hüseyin Bilgin. İlk yönetim kurulunu toplantıya çağırdığımda üyeleri dinleyerek kuruluşundan bu yana geçen 6 yıllık sürede ne yapıldığını velhasıl vakfın bir tarihçesini anlatmalarını istedim.

Eğer herhangi bir sivil toplum kuruluşuna veya bir şirkete veya bir kuruma sorumlu yönetici olarak atanmış, seçilmiş veya gelmişseniz yapacağınız ilk iş sizden evvel ki gelişmeleri kronolojik sıra ile iyi bir şekilde algılamanızdır. Bunu yaptım ve anladım ki devletin o zaman ki mevcut mevzuatına göre vakfın suça yönelik çocuklarla ilgili gerek rehabilitasyon gerek barındırma açısından yapacağı fazla bir şey yok. Zira büyük şehirlerin emniyet müdürlüklerinde suça yönelmiş veya yönelmek üzere olan evden kaçmış çocuklar için Çocukları Koruma Şube Müdürlüğü var. Rehabilitasyon çalışması hemen hemen yok gibi. Ama her şey devletin tekelinde. İstanbul Yeldeğirmeni'nde bu tür çocukların barınması için bir yer var ama şartlar rehabilitasyon açısından yok denebilecek düzeyde. Konuyu kafamda iyice analiz etmeye çalıştım ve düşüncelerimi yönetim kurulundaki arkadaşlarla paylaşarak vakfın daha ziyade, daha kolay olan, daha henüz suça yönelmemiş halde bulunan çocuklara yönelik bir çalışma yapmasını, henüz devletin tekeline girmemiş bir boş alan olarak gördüm ve o konuya yönelmesini vurguladım. Önerim kabul gördü ve aynı anda Türk Böbrek Vakfı, Türk Kalp Vakfı Yeşilyurt Lions Kulübü Başkanlığı, Yeşilyurt Spor Kulübü As Başkanlığı gibi fahri yürüttüğüm işlerin haricinde iki anonim şirketin genel müdürlüğünü (Bütün bunlarda zerre kadar abartma yok) yürütmeme rağmen Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfının en uygun faaliyet alanı ne olur diye araştırmalara başladım. Uluslararası ilişkilerde kuvvetli olduğum için ve de vakfın geçmişinde SOS Çocuk Köyleri ile ilgili projeye dönüşemeyen bir konu olduğunu bildiğim için; vakfın uluslararası bir kuruluş olan ve yaklaşık 50 ülkede yaygın örgütlenmiş ve bunlardan 11 islam ülkesi olmak üzere faaliyette olan çocuk köyleri projesini araştırdım. Konu ile ilgili çalışmalar yaptıktan sonra merkezi Avusturya'da bulunan Çocuk Köyleri Birliği'nin o zaman ki başkanı Helmut Kutin ile görüşme yaptım. Kendisinden Türkiye'de çocuk köyü kurulması için yapılmış olan girişimleri ve bu girişimi yapanların kimler olduğunu öğrendim. 1986 yılına kadar konu ile ilgili iki girişim olmuş ancak ne yazık ki sonuçlanamamıştı. Girişimciler arasında da Türkan Saylan ve Pınar Aran adlı ünlü kişiler varmış. Helmut Kutin bana eğer bir İstanbul banliyösünde uygun 30 dönümlük yer bulup vakıf tarafından tahsis edilirse burada üçüncü kez bir girişimin ortak yapılabileceğini söyledi.

Acaba Türkan Saylan, Pınar Aran ve iki büyük ünlü köşe yazarı olmasına rağmen bu iki girişim niye başarısız olmuştu. Konuyu bir de o zamanlar geçerli olan mevzuat açısından irdelediğimde karşıma ciddi bir engel çıktı. Çünkü Korunmaya Muhtaç Çocuklarla ilgili her türlü kapsam 2828 sayılı kanunla devletin hegemonyası içindeydi. Dışardan bir sivil toplum kuruluşunun konuya maddi manevi destek vermesi mümkündü. Ancak devletin Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü kurumlarında barındırılan ve yetiştirilen yaklaşık 20 bin civarında 18 yaş altındaki çocuklara yönelik başka bir hizmet şekli ve modeli yoktu. Biz vakıf olarak maddi manevi destek verebilir ancak kendimiz bir alternatif model oluşturamazdık. Ama biliyordum ki Fettullah Gülen hareketinin ışık evleri modeli vardı ve burada özellikle seçilen zeka seviyesi vasatın üstünde olan çocuklar muhtelif evlerde barındırılıp orta öğretimlerine devam edebiliyorlardı. Başlarında bir ağabey bulunmakta. “Hareket” onlara her türlü maddi ve manevi destek sağlamakta. Okullarda aldıkları eğitimlere yardımcı olunmakta hareketin kendi kurduğu dersanelerde çocuklara özel ek eğitim verilmekte ama bütün bunlara ilaveten ciddi boyutta aşırı dini eğitim ve telkin verilmekteydi. Özetle bu çocuklara “Biat etme” kültürü beyinlerine zerk ediliyordu. Doğru söylemek gerekirse yola çıktığımda bu “Hareketin” varlığından haberdar değildim. Ama vakfın projesini adım adım geliştirmeye başladığımda karşımda hep bir engel gördüm. Çıkarılan engelin gerekçesi de hiçbir şekilde ışık evleri modeline alternatif olacak ve de amacında Atatürkçü düşünceye sahip gençlerin yetiştirilmesi bu hareket tarafından istenmemekteydi. Bunu ilerleyen senelerde yani 1990’ların başında tam manasıyla algılamış oldum çünkü yarattığımız Bolluca Çocuk Köyü projesi, Hizmet hareketinin ışık evleri modeline 180 derece ters gelen bir modeldi ve kesinlikle bu proje gerçekleşmemeliydi.

STKB - Sivil Toplum Kuruluşları Birliği Eşbaşkanlığı

Bu konuda Lions'un eski yöneticilerinden (genel yönetmenlerinden) Kemal Güçkan'dan destek aldım ve de kendisi de bir Lion olan kömür madencisi Sabri Akın'dan 26 dönümlük bir arazinin vakfa hibe edilmesini sağladık. Allah kendisinden razı olsun. Nur içinde yatsın. Evet arsayı almıştık. vakfımızın ayrıca Mecidiyeköy'de bir satın alınmış daire ve merkezi vardı. Az da olsa bir profesyonel kadrosu mevcuttu. Bütün bu olanakları SOS Çocuk Köyleri Birliği başkanı H. Kutin'e ilettim ve Bolluca Çocuk Köyü projesi yavaş yavaş gerçekleşmeye başladı.

Büyük bir proje düşünüldüğünde her zaman hayaller ve rüyalarda büyük olmalı. Projenin gelişmesi ve büyümesi için de gerekli yer düşünülmeliydi. Bu gerçekten hareket ederek Sabri Akın'la tekrar masaya oturup bu kez bedeli karşılığı 26 dönümlük ek bir arsayı daha satın aldık. Mimari proje çocuk köyleri birliğinin önerdiği bir gurup tarafından yapıldı ve sıra Bolluca'nın bağlı olduğu Gaziosmanpaşa Belediyesinden yapılan ruhsat ve izinlerine geldi. Yönetim kurulunda o zamanlar destek veren genel sekreter olarak görev yapan Berna Sirman ile Gaziosmanpaşa belediyesine kaç kere gittik Allah bilir. Daha sonra Erbakan'ın partisinden milletvekili olan Gaziosmanpaşa Belediye Başkanının zihniyetinde böyle bir gelişme ve böyle bir projeye onay vermek olamazdı. Ancak aylarca süren her türlü engele rağmen istenilen her türlü belge ve çizimi önlerine koyduk ve inşaat için izin aldık. Bu arada böyle büyük bir projeye yola çıkarken Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfının vergi muafiyeti haiz bir vakıf statüsüne gelmesini temin ettim. Bu konuda hem Türk Böbrek Vakfının hem de Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfının vergi muafiyetine ulaşması için bana ciddi boyutta destek vermiş olan o zamanların Maliye Bakanlığı İstanbul Hesap Uzmanları Kurulunun başkanlığını yapan arkadaşım Akın Tarı'nın ismini anmadan geçemeyeceğim. Böylece Bolluca Çocuk Köyü projesinde bağışta bulunacak kişi ve kurumların kurumlar vergisi veya gelir vergisi matrağından mahsup etme imkanını yaratmış idim. Hemen arkasında gerek muhtelif Lions kulüplerinden gerek bazı şahıs ve kurumlardan bağışlar gelmeye başladı. Sıra inşaatı başlatmak üzere yapılması gerekli ihaleye gelmişti. O zamanlar Türkiye'de 110 civarında vergi muafiyeti haiz vakıf vardı ve de vakfımız bunların arasında olduğu için yaptığı her girişim vakıflar ve Maliye Bakanlığı mevzuatına bire bir uymak mecburiyetindeydi. Biz de ona göre davranıp ihale şartnamesini hazırladık, ihaleye çıktık, ihale komisyonu oluşturduk ve bütün bu işleri dört dörtlük yaptık. Bu aşamada kendisi inşaatçı olan Sayın Taylan Karatuna'yı ve de 1980lerden bu yana Türkiye'nin dernekler ve vakıflar kanunu denince akla gelen ilk isim olan Sayın Suat Ballar'ın içten desteklerini hiçbir zaman unutmayacağım. İhale sonucunda inşaatın mali boyutunu üstlenecek olan Çocuk Köyleri Birliğinin'de benimsediği şirket ihaleyi şans eseri 6 şirket arasından kazanmıştı. Sıra ihale bedeli olan 3.5 milyon DM'nin Türkiye'ye resmi kanallardan gelmesi ve gerek proje gerek bu bedelin Devlet Planlama Teşkilatınca onaylanması gerekiyordu.

Sadece işin özveri boyutunu benden sonraki nesillere rol model olabilecek şekilde özetlemek istiyorum. Ayda en az iki kez ve de 6-7 ay müddetle Ankara'ya gidip Devlet Planlama Teşkilatının kapısını aşındırdım. 6 ay geçtikten sonra artık ilgili departman-da projeyi ve konuyu bilmeyen yok gibiydi. Ama bir türlü gerekli kurul imzası atılmı-yordu. Çünkü proje o zamanların koşullarına göre bir yenilikti. Devletin Çocuk Esirge-me Kurumu modeline ilave bir alternatif teşkil ediyordu, kısacası güçtü. O zamanlar Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) nin bağlı bulunduğu Başbakan Yardımcılığı görevi Sayın Adnan Kahveci'deydi. Hemen baştan söyleyeyim "nur içinde yatsın" diyorum. Aradan o kadar zaman geçti hala kendisini rahmetle ve en iyi duygularla anarım. Ne-denine gelince DPT'deki başkan dahil bir çok üst düzey bürokratin aklına gelmeyen veya gelmesi istenmeyen çözümü o yarattı. Bana önerdiği yol ve hemen yanımdan DPT başkanını arayarak verdiği açıklama ve onu tamamlayan talimat ile hem proje için resmi onay hem de 3.5 milyon DM'nin Türkiye'ye gelmesini sağlamıştı. Sevinçten havalarda uçuyordum; çünkü neredeyse bir mucize gerçekleşmişti. Sonuçta Türkiye için Korunmaya Muhtaç Çocuklarına yönelik yeni bir çözüm yeni bir alternatif ve mo-dele onay çıkmıştı.

KKTC'de Lefkoşa çocuk köyü açılışı

Biraz da Sayın Adnan Kahveci'den bahsedeyim. Aradan o kadar zaman geçmesine rağmen onun muhteşem ileri görüşlülüğü, berrak zekası, muhteşem devlet adamlığı ve de mucitliği hala parmakla gösteriliyorsa bunun bir gerekçesi vardır. Karadeniz'de fazla gelir getirmeyen çay bahçelerine ve mısır ekimine alternatif yaratarak milletin ismini dahi bilmediği KİVİ üretimi onun sayesinde gerçekleşmiştir. Liberal ekonomi, Türk parasını koruma kanunu, Avrupa birliğine katılım girişimleri, serbest ticaret anlaşmaları ve de buna benzer zor konuları yaratan odur. Keşke bir kazaya kurban git-meseydi de genç yaşında bu dünyaya veda etmeyip Türkiye'nin kalkınmasına en geniş şekilde destek vermeye ve yönlendirmeye yardımcı olabilseydi. Onun gibi ileri zekalı, dürüst ve girişimci siyasetçileri son yıllarda göremez olduk. Halbuki günümüz Türki-ye'sinde bütün erdemleri haricinde onun gibi dürüst siyasetçilere o kadar çok ihtiyaç var ki.

Gelelim Bolluca Çocuk Köyü projesine; inşaat süresinde bitti ve 7 sene gibi uzun sürelerden sonra 1992 yılında hizmete açıldı. Korunmaya muhtaç çocukları hayatta kalan anne baba veya diğer birinci derece akrabalarının verdikleri noter belgeleri ile köyümüze yerleştirmeye başladık. Vakıf genel sekreteri Sayın Oya Karakimseli'nin adeta kendisini konuya vakfetmesiyle gerek tanıtım gerek sosyal faaliyetler yaparak çocuk köyümüzün evlerinin donatılmasına başladık. Bir çocuk evinin sembolikte olsa kaba inşaat maliyeti olan 100 bin DM'yi veren büyük bağışçılarım isimlerini verdik. Ayrıca Bolluca'daki köyün idari merkez ofisinde oldukça gösterişli bir bağış panosu oluşturduk ve işin halkla ilişkiler boyutunu en iyi şekilde yerine getirerek bağışçı sayısının artmasına çalıştık. Bu vesile ile bu büyük projede katkısı olan ve benimle 7 sene boyunca çalışmış bütün yönetim kurulu arkadaşlarıma ve bağışçılarımıza teşekkürü borç bilirim.

Bugün bana yaptığın proje ve hizmetler arasında en büyüğü ve en zoru hangisi diye sorsalar hiç tereddütsüz ne Türk Böbrek Vakfı, Diyaliz Merkezleri, Hizmet Hastanesi, Böbrek Nakli Merkezi, Türkiye'nin Lionlar tarafından kurulan ilk göz bankası ve şu anda aklıma gelmeyen başka hizmetlerim arasından Bolluca Çocuk Köyü derim. Hayatımın en verimli yıllarından 7 yılımı alan ve halen Onursal Başkanlığını yürüttüğüm Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı ve onun en büyük projesi olan Bolluca Çocuk Köyü ve arkasından geliştirdiğimiz Barbaros Çocuk Köyü projelerini unutmam mümkün değil.

1992 den bu yana geçen 22 yıl içinde devlet çok zor olmakla beraber çocuk köyleri projesini benimsedi ve adını Sevgi Evleri olarak devam ettirdi. Çünkü amaç yetim yahut yarı yetimlere aile ortamına en uygun şekilde sahip çıkmak ve onları yetiştirmektir. Çocuk köyleri projesinde devletin uzun yıllar sürdürdüğü ve 8 saatte bir değişen bakıcı kadrosu yerine onlara tıpkı aile ortamında olduğu gibi sahip çıkan anne, teyze ve abla modeli bu projeye gerçekleşmişti. Ancak ne yazık ki son senelerde çağdaş, laik, demokratik cumhuriyet ve çağdaş eğitimden ödün vermeyen vakfımızın geliştirdiği bu modelin yaygınlaştırılması hiçbir zaman istenmedi ve son bir seneden beri "koruyucu aile modeli" daha çok benimsenmeye başlandı. İsterseniz biraz açıklayayım. Devlet yeni bir yönetmelik çerçevesinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun bünyesinde bulunan 0-6 ve 6-12 yaş gurubundan çocukları koruyucu aileye teslim ediyor ve çocuğun bakımı için belirli bir para ödüyor. Tabi ki sosyal hizmet uzmanları bu tür koruyucu aile adaylarıyla görüşüyor ve uygun olup olmadıkları konusunda rapor düzenliyor. Yine de eminim ki bu konuyu ne yazık ki sadece bir maddi kaynak olarak değerlendirmek isteyen aileler mevcut. Konu istismara açık. Koruyucu aile tarafından korunmaya alınan çocuk yeri geldiğinde bir hizmetçi ve de en hafif tabiriyle bir üvey evlat muamelesi her zaman görebilir. Bu çocuklara ayrımcılık yapılır ve kötü muamele edilir. Bu nedenle ister adına Sevgi Evleri deyin ister Çocuk Köyleri dünyanın şu anda 70i aşkın ülkesinde uygulanan en yaygın model budur. Sayıları şu anda 25 bin civarında bulunan bu tür korunmaya muhtaç çocukların üçte birinin ileriki yaşlarda kız ise fuhuşa, erkek ise hırsızlık gibi kötü yollara düşmesini engelleyecek model budur. 18 yaşından sonra kaderine terk edilen çocuk esirgeme kurumu çocukları kendilerine meslek edindirilmeden ve geçimlerini temin edilecek ortam yaratılmadan sokağa bırakılmamalıdır.

Bolluca Çocuk Köyü kurulurken yaşadığım ve hala aklımdan çıkmayan bir olayı sizlerle paylaşmalıyım. İnşaata daha yeni başlamışız. Projemizi Bolluca'nın yaklaşık o zamanlar 300 hanelik köy halkına anlatmak ve tanıtmak için Bolluca'nın büyükçe bir kahvesinde bir toplantı düzenledim. Yanımda yönetim kurulundan da birkaç arkadaşım vardı. Bir Ramazan günüydü. O zamanlar daha henüz diyabetim yoktu ona rağmen yaz günü olduğu için su içme ihtiyacımı çok zorlanmama rağmen karşılayamıyordum. Gelen sorulara cevap veriyordum. Hiç konuyla ilgisi olmayan sırf bu projeyi kösteklemeye gelmiş olan bir gurup sakallı ve ticani kılıklı gurubun sesleri gittikçe yükselmeye başlamıştı. Biliyordum ki bu gurup mutlaka bir hadise çıkartacak Çünkü maksat üzüm yemek değil bağcıyı dövmek. Hizmet hareketinden oldukları ayan beyan belliydi ve projemizi engellemek için her türlü girişimi yapmaya kararlıydılar. Nitekim toplantı bitince kara sakallı ticani kılıklı birisi beni köşeye sıkıştırdı ve cebinden çıkardığı bıçağı göstererek resmen ölümle tehdit etti. Şaşırılmış kalmıştım. Fettullah Hocanın ışık evlerine alternatif yaratmak bu kadar da hayati mesele miydi? Tabi ki araya arkadaşlar girdi, daha sonra Bolluca Köyü muhtarı Niyazi Bey gelerek müdahalede bulundu, bizi ayırdı ve daha sonra köye gelerek bana: "Bakmayın bu gerici adamlara. Biz köy halkı olarak çoğunlukla böyle bir büyük projenin gelmesini istiyoruz. Çünkü bu projeyle birlikte köye gazeteciler ve büyük adamlar gelecek. Şu an olmayan otobüs seferi belki sayenizde konacak. Dolayısıyla projenize devam edin," dedi. Böyle bir ölüm tehdidi beni daha da kamçılıyordu. Projeyi süresinden önce bitirmek için arkadaşlarla beraber yapacağım çalışmaları daha da hızlandırdık.

Sonuçta ortaya çok büyük bir kalıcı eser çıktı. İyi ki zamanında bu gerici kılıklı insanların etkisinde kalıp projeyi yarıda bırakmamıştık.

Benzer şekilde tasarladığımız ikinci çocuk köyünü İzmir Urla, Barbaros Çocuk Köyü olarak yapmak üzere hangi evrelerden geçirdiğimizi özetleyeyim. Barbaros, İzmir Urla'ya bağlı bir köy. Denizden 9 kilometre içerde. Bir verimli ova' da 100 haneli bir köy. Yanında göletler de var. İstanbul'un Merter Semt'ine ismini veren aileden gelen Mustafa Merter Bolluca Çocuk Köyünün basında geniş şekilde yer almasına duymuş ve beni Böbrek Vakfına ziyarete gelmişti. Kendisinin Barbaros köyünde bir arazisi olduğunu ve bu araziye benzer bir ikinci köy kurulduğu taktirde vakfa şartlı olarak bağış yapacağını bildirdi. Tabi ki bu güzel gelişmeye ben dahil bütün yönetim kurulumuz sevindi. Ancak tekrar birkaç milyon DM temin etmek için SOS Çocuk Köyleri Birliğinden kaynak bulma imkanı yoktu; çünkü devlet bu kuruma izin vermek istemiyordu. Sebebini bir türlü açıklamıyorlardı. Yaptığım araştırmalar sonucunda Vakıflar Genel Müdürlüğünden temin ettiğim bir bilgi ile anılan birliğin Dünya Kiliseler Birliğinde güya organik bağı mevcut. Pek inandırıcı gelmemekle beraber yapacak fazla bir şey yoktu. Böylece yerel kaynaklara başvurmak zorunda kaldık. İzmir'de de tabi ki böyle bir projeye kaynak ayıracak zengin mutlaka mevcuttu ama imkanlar İstanbul'daki gibi değildi. Projeye başlarken vakfımızın İzmir şubesini kurduk ve başına bu konularda bilgi sahibi olan Doç. Dr. Benal İnceer'i getirdik. Onunla birlikte oluşturulan yönetim kurulunun girişimleriyle kaba inşaat için gerekli parayı bulmak üzere seferber olduk. Bu arada vakıf genel merkezi daha evvelden kazanmış olduğu deneyimle çocuk köyü mimari projesini kendi imkanlarıyla tamamlattı. İnşaat için yola çıktığında elimizde kaba inşaatı dahi yetecek kadar para yoktu. İzmir'deki Lions ve Rotary Kulüplerinden destek almaya çalıştık ama netice verimli değildi. Bu durumu gören ve aynı zamanda inşaatın müteahhiti ve vakfın şube yönetim kurulu üyesi olan Özer Yapan inşaatın kabasının bitirilmesini üstleneyim, dedi. Bu öneri o aşamada ilaç gibi gelmişti. Ama bir yerden ince inşaat ve tefriş için büyük bir para gerekiyordu.

Esasında hayatımda hiçbir zaman devletle ortaklaşa iş yapmayı benimsememişimdir. Bu projede de bir türlü o zamanın İzmir Valisi olan Kutlu Aktaş'a gidip projeyi anlatmak ve destek istemek içimden gelmiyordu. Ancak zaman hızla ilerliyor ve kaba inşaat neredeyse bitiyordu. Mecburen Benal İnceer'le birlikte valiye gittik ve özel idareden ince inşaat için en azında gerekli 200 bin lirayı talep ettik. Sayın Kutlu Aktaş bu tür konulara son derece yatkın ve duyarlı bir vali idi. Bu meblağı kısa bir zamanda özel idareden şartlı bağış olarak çıkardı; ancak karşılığında Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu İzmir İl Müdürlüğü ile iş birliği yapmak mecburiyetimiz vardı. Diğer bir deyimle SHÇEK köyün işletme giderlerini ve tefriş temin edecekti ve böylece idari kadro SHÇEK'ten olacaktı. Biz ise şube olarak bir nevi okullardaki aile birliği gibi anne ve teyzelerin temininde ve seçiminde yardımcı olacaktık. Dolayısıyla çocuk köyleri modelinden taviz vermek durumunda kalmıştık. Nitekim Benal İnceer ve yönetim kurulu arkadaşlarının büyük gayretlerine rağmen Barbaros çocuk köyü hizmete açılışından 4-5 sene sonra problem yaşamaya başladı. Birde ilaveten İstanbul'dan vakıf merkezine uzaktan kumandayla destek ağır aksak gitmekteydi. Köye alınan bazı çocuklar 12-13 yaşını aşmak üzereydiler ve bir çok ikazımıza rağmen talep ettiğimiz 13 yaş sonrası erkek çocukların ayrı bir evde kalmalarını temin etmek üzere istediğimiz Gençlik Evi bir türlü ödenek çıkartılıp yapılamadı. Ve bir gün kötü haber geldi. Aynı evde bulunan iki çocuk (bir kız ve oğlan) birbirlerini sevmişler ve ilişkiye girmek istemişlerdi. Durum idare tarafında tespit edilince olay kasıtlı olarak medyaya yansıtıldı ve köyün geleceğini karartmak isteyen yine belirli kesimler tarafından menfi girişimler devam ede geldi. Ne yazık ki yapılacak bir şey yoktu. Uzun süreçler sonrası köy tahliye edildi ve içindeki çocuklar başka çocuk yurtlarına gönderildi.

Yine kıssadan hisse çıkartalım;

Bir sivil kuruluşun devlet kurumlarıyla kalıcı ve uzun süreli iş birliği yapması çok zordur.

İyi niyetle yapılmış iş birliği sözleşmeleri içindeki her türlü eyleme karşı tedbir düşünülmediğinden bozulabilir ve dolayısıyla sözleşme sonlandırılabilir.

Sivil toplum kuruluşlarıyla devlet kurumlarının yaptığı uzun vadeli sözleşmeler, yapıldığı dönemin iktidardaki partisi tarafından iktidarı devam ettiği sürece yürütülür ancak siyasi otorite değiştiğinde evvelki dönemin başarılarını gölgelemek isteyen yeni iktidar bu tür iş birliklerini ortadan kaldırmaya çalışır.

Barbaros çocuk köyünün boşaltılmasından sonra uzun yıllar o binbir emekle kurulmuş aile evleri ve sosyal alanlar kaderine terk edildi ve 2014'lerin başına kadar ne yazık ki yıkılmaya yüz tuttu. 2013'ün sonunda bu köyün yeniden yapılanması için büyük bir kampanya yapıldı ve başta Sayın Işınsoy Kestelli gibi liderlerin önderliğinde toplanan kaynak yeni bir girişime ön ayak olmaya başladı. Dilerim bir gün bu proje başarıyla sona erdirilir ve tıpkı Bolluca Çocuk Köyü örneğinde olduğu gibi tamamen vakfımızın yönetiminde onlarca korunmaya muhtaç çocuğa barındırma ve yetiştirme imkanı sağlanır.

Hayırseverlik

Bu bende ki birkaç kez sözünü ettiğim sosyal sorumluluk bilinci ve hayır yapma isteği ile ihtiyacı olanlara hizmet etme şevki ve benzer duyguların kaynağına ve kökenine gitmeye çalışayım. Sene 1977, babam henüz sağ, benim de yaşım 30'ların başında işim var ,periyodik gelirim var. Babamın da imkanları mevcut. Bir gün babam bana ; "İleride bir sanayici olacaksın daha fazla paran olacak sakın ha servetini kumar vb. geçici zevkler için kullanma. Bir büyük çınar ağacı ol gölgen büyük olsun. Dal budak sal, her bir dalının gölgesinde zaman zaman gölgelenmeye gelecek muhtaç kişilere yardımcı ol ", dedi.

Babamın arkadaşlarından Sayın Vecihi İbak bir gün beni karton kutu fabrikasına çağırarak benden başka çağırdığı ve Yeşilköy'den tanıdığı kişilerle birlikte bir yeni kulüp kuruluşundan bahsetti. Kulüp denince akla gelen spor kulüpleri dinlemeye devam ettiğimde sık sık söylediği Lions Kulüpleri lafına takılmaya başladım. Benden evvel davranan birisi sordu. Nedir bu Lions Kulüpleri? Lions İngilizcede aslan anlamına geldiğine göre konunun ilintisi nedir diye sordu.

Genel Yönetmen Timur Erk

Yeşilyurt Lions Kulübü Kurucu Başkanı ile

Şimdi sırası gelmişken Lions'un ne olduğunu; kuruluş yılı olan 1963'den 2013 yılına kadar geçen 50 yıllık sürede neler yaptığını ve bundan sonra neler yapacağını çok geniş şekilde anlatmaya pek niyetli değilim. İsteyenler www.lionsturkiye.org'dan okuyabilirler.Ama bugün ben sivil toplum lideri haline geldiysem bunda Lionsun payı çok büyüktür. Lions bir liderlik okuludur. Bu liderlik okulundan çok liderler yetişmiş ve de Türkiye'ye hizmet etmede öncülük etmişlerdir. İşte benim de 1985'lerde aynı anda 4 sivil toplum kuruluşunun başında olabileme yeteneğim Lions kültürü ve yaşam tarzıyla mümkün olabilmıştır.

Yine 1977'lere dönelim. Yeşilyurt Lions Kulübü Yeşilyurt ve Yeşilköy'ün ileri gelen kişilerinden oluşan zengin bir kurucu kadrosu tarafından kuruldu. Ben onlardan bir tanesiydim. Her meslek gurubundan bir veya iki kişi bulunmaktaydı ve de aylık yapılan toplantılarda proje gurupları oluşturulur ve de bir birinden güzel hizmet projeleri geliştirilir ve fikir sahipleri güzel bir yarışmaya girerlerdi.

1999 - Antalya Lions Forumu Başkanı Timur Erk

İlk defa coğrafi bölgenin ihtiyaç analizi çıkartılır, o zaman oldukça kaynakları zayıf olan belediyelerin yapamadığı yardım ve hizmetlere yönelinirdi. Bunlar arasında geleneksel sünnet şölenleri, okuma yazma kursları, paneller ve seminerler, okullarda sağlık taramaları ve benzeri faaliyetler yapılırdı. Kulüp kurulduktan birkaç sene sonra 100 ün üstünde üye sayısına ulaşmış ve mevcut kulüpler arasında en iyilerinden birisi haline gelmişti. Bende sırayla yönetim kurulunda çeşitli görevler aldıktan sonra 1 Temmuz 1984 de kulüp başkanı oldum. O zamanların Türkiye'sinde Lions Kulüpleri tarafından yapılacak çok iş vardı. Hangi eğitim, sağlık ve sosyal içerikli probleme el atsanız mutlaka yapılabilecek birkaç proje ortaya çıkabilirdi. Lions'ta başkanlık süresi ve tüm görevler 1 yıllık. Göz açıp kapayana kadar 1 yıl geçiyor. Her yeni başkan yeni bir proje peşinde olduğu için hizmet projeleri kalıcı olmayıp kısa sürede bitirilmesi gerekli projelerden oluşuyordu. Biz de Yeşilyurt Lions Kulübü olarak kalıcı bir projeye ev sahipliği yapmaya çalıştık. 1983'de kulübümüzdeki yönetim kurulu sayman üyesi Alaattin Yılmaz Sanama'nın kronik böbrek yetmezliği nedeni ile bu hastalığı daha yakından tanımış ve neler yapabileceğimizi etrafıca tartıştıktan sonra o dönemin diyaliz hizmetlerini en iyi şekilde veren İstanbul Samatya SSK hastanesi başhekimi Sayın Dr. Mücahit Atmanoğlu ile tanıştık. Uzun süren görüşmelerden sonra o dönem kulüp başkanı Sayın Erhan Sayılı'yla birlikte Samatya Hastanesinin 12 cihazlı hemodiyaliz bölümüne 6 üniteli bir ilave yapma kararı aldık. Şimdi sıra Türk Böbrek Vakfı'nın web sayfasında(www.tbv.com.tr) Vakfın ilk yıllarındaki benim kaleme aldığım uzun ve detaylı tarihçeyi aynen aktarmak zamanı;

Türk Böbrek Vakfı Tarihçesi:

Sene 1983. Yeşilyurt Lions Kulübü Derneği Sayman Üyesi Alaattin Sanama, akut böbrek hastası. Suni böbrek makinasına bağlı olarak hayatına devam edebiliyor. Daha önce Almanya'da böbrek nakli olmuş ancak kısa bir süre sonra vücut takılan böbreği kabul etmemiş. Yönetim Kurulu toplantılarında yavaş yavaş kendisinden bilgi alıp o zamanlar için son derece önemli ve çaresi çok zor olan bu hastalığa eğilmeye başlıyoruz. Araştırdıkça çaresizlik ortaya çıkıyor. Türkiye'de o zamanlar,1983'lerde suni böbrek cihazı sayısı yok denecek kadar az. Buna karşılık korkunç bir ihtiyaç mevcut. Yeşilyurt Lions Kulübü'nün dönem başkanı Erhan Sayılı, bu çaresizliklere bir nebze de olsa çare bulabilmek için Yönetim Kurulu'na öneride bulunuyor ve büyük bir heyecanla projeye başlıyoruz. Ancak Yönetim Kurulu'ndaki bazı arkadaşlarımızda tereddütler var. Böyle bilmediğimiz bir konuda ya başarılı olamazsak, boyumuzu aşabilir... ve benzeri tereddütler gündemde. Buna rağmen araştırmalara başlıyor ve "hangi kuruma suni böbrek ünitesi" kurarsak daha fazla hastaya hizmet götürmüş oluruz?" şeklindeki arayışlarımız 1983'lerde Türkiye'de bu işi en geniş çapta yapan ve 12 adet suni böbrek cihazı ile hizmet veren SSK İstanbul Hastanesi'nde noktalanıyor. Başhekim Dr. Mücahit Atmanoğlu ve servis şefi Nefrolog Dr. Fatma Karakullukçu ile yapılan görüşmeler sonucunda "6 ünitelik bir hemodiyaliz pavyonu" kurma projesi geliyor. O zamanın parası ile 20 milyon TL'lik çok büyük bir projeye başlıyoruz. Erhan Sayılı başkanlığında, Yeşilyurt Lions Kulübü birbiri ardına görkemli ve fon yaratıcı sosyal faaliyetler düzenliyor ve oldukça kısa bir süre içinde 6 yatağı, ses düzeni ve gerekli alt yapısı ile birlikte 6 adet suni böbrek makinalı bir suni böbrek ek ünitesini vücuda getirmek üzere gerekli fonun yarısını temin etmiş oluyoruz. İş, 6 adet hemodiyaliz cihazı teminine kalıyor. Özellikle Almanya'da iş gezileri yapan birisi olarak ve daha evvelki yıllarda yine Almanya'da yaptığım seyahatlerde Lions kulüplerini ziyaret ederek etkin konuşmalar yaparak "kalp kapakçıkları" bağışları temin edici çalışmalarım nedeniyle Weinheim Lions Kulübü'nü ziyaret ederek bağış talebinde bulunuyorum. Yapılan temaslar neticesinde Fresenius Vakfı'ndan 5 adet kullanılmış ancak revize edilmiş cihaz bağışı alıyorum. SSK, bu cihazları gümrükten muaf ithal ediyor ve böylece proje gerçekleşiyor.

Dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemlî'nin katılımı ile görkemli bir açılış töreni yaparak o zamana dek 12 cihazla çalışan SSK İstanbul Hastanesi'nde %50 kapasite arttırımına gitmiş oluyoruz. 1984'lerin Türkiye'si için çok büyük katkı. Aradan yaklaşık 4-5 ay geçiyor. Sene 1984, aylardan Eylül. Yeşilyurt Lions Kulübü başkanlığım 3 ay evvel başlamış. Aynı anda Türk Kalp Vakfı başkanayım. Bu vakıfta 4-5 senelik deneyimlerim var. Yavaş yavaş vakıfçılığın öğrenmeye başlamışım. Bir gün bir Lions genel kurulundan dönerken arabada bulunan Yeşilyurt Lions Kulübü'nün kurucu ve ikinci başkanları Vecihi İbak ve Süleyman Tuncer'e "gelin böbrek sağlığı ve diyaliz hizmetleri için bir vakıf kuralım" diyorum. Onlardan aldığım destekle Türk Böbrek Vakfı'nı kurma hazırlıklarına başlıyorum. Kulübün ilk toplantısında konuyu gündeme getiriyorum. "Sadece SSK İstanbul Hastanesi'ne 6 ünitelik bir diyaliz pavyonu kurmakla yetinmeyelim. Konu çok önemli. Yurdumuzun büyük bir ihtiyacı var, çalışmalarımızı kurumlaştıralım. Yeşilyurt Lions Kulübü önderliğinde ve Lionlar'ın katkıları ile bir vakıf kuralım" diyorum. Bu çağrıma cevap çok müspet. Herkeste heyecan doruk noktada ve böylece vakıf kurma hazırlıkları başlıyor. Aradan birkaç gün geçiyor ve SSK İstanbul Samatya Hastanesi'nin Başhekimisi Dr. Mücahit Atmanoğlu telefonla beni arıyor ve "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemlî sizinle görüşmek istiyor" diyor. Hayırdır inşallah diyoruz ve bakana Erhan Sayılı ile birlikte gidiyoruz. Bakan "o senelerde bizden evvel Ankara'da kurulmuş benzer amaçlı bir vakfa karşı rekabet kaliteyi getirir, sizin de İstanbul'da bu vakfın alternatifini yaratmanızı istiyorum" diyor. Sanki bizim içimizden geçenleri sezmiş gibi "Türk Böbrek Vakfı'nı kurun" talimatını veriyor. "Ben de kurucu üye olurum, merak etmeyin, desteklerim" sözleri bizi teşvik ediyor ve böylece ciddi bir şekilde vakıf kuruluş çalışmaları başlıyor. Vakıf kuruluşları hususunda aramızda uzman bir kişi var; Avukat Suat Ballar. Vakıf kuruluş senedini hazırlamaya başlıyor. Kurucu üye olmak isteyen çok, Yeşilyurt Lions Kulübü üyelerinin % 80'i kurucu olmak istiyor. O dönemin yüksek düzey bürokratları, Vakıflar Genel Müdürü, nefrologlar ve % 85'ini Lionlar'ın oluşturduğu 101 kişilik kurucu liste. Bir vakıf kuruluşu için çok büyük bir sayı. Sonradan anladığımız bir hata yaparak böyle büyük bir sayı ile işe girişiyoruz. Halbuki 15-20 kurucu ile başlayıp sonradan genişleyerek kuruluş hazırlıkları daha çabuk bitecek.

Yeşilyurt Lions Kulübü, kurucular arasında tek tüzel kişilik. Yaklaşık 6 ay süren kuruluş formaliteleri ve en nihayet büyük gün 30 Mayıs 1985 geliyor ve notere düzenleme senedini imzaya gidiyoruz. Bir iki sene sonra kendi "Vakıflar" kitabını yayınlayacak Av. Suat Ballar dostumuz, o zamanın şartlarına göre örnek gösterilebilecek bir vakıf senedi hazırlamış durumda. Büyük bir şevk ve heyecanla imzaları atıyoruz. Arkasından vakfa fon yaratmak üzere bir dizi sosyal faaliyetler geliyor. Hilton'da görkemli bir gece; Vecihi İbak'ın " Bir Kibrit Çak" kampanyası...

O zamanlar ekonomik koşullar bugünlere nazaran çok daha uygun. Sosyal faaliyetlerden fon yaratmak daha kolay. Her şeyden önemlisi bir Lions Kulübü olarak bir vakıf kurmuş olmanın heyecanı ve şevki var. Bu olumlu koşullar altında kısa bir süre içinde en azından bir proje yaparak bir böbrek sağlığı ve diyaliz merkezi kurmak üzere az da olsa bir fon oluşturma konusunda çalışmalara başlıyoruz. Başlangıçta arsa temini hususunda başvurduğumuz yerlerden olumlu cevaplar gelmiyor. Yine her zaman olduğu gibi Tanrı yardımcımız oluyor ve bir gün dönemin Bakırköy Belediye Başkanı Dr. Naci Ekşi bizi çağırıyor ve diyor ki “Niye bana gelmediniz? Ben size uygun bir yer verebilirim” ve bu şekilde, şu anda Ahmet Ermiş Hastanesi’nin bulunduğu 2050 m²’lik bir parselin 49 yıllığına encümen kararıyla sembolik bir rakam karşılığında bize tahsisini yaptırıyor. Bu bizim için çok büyük bir gelişme ve bizlere büyük bir şevk veriyor ve hemen arkasında diyaliz merkezi projesi çizimini başlatıyoruz. O zamanlar elimizde yaklaşık 32 milyon TL var. Soyduğumuz projenin keşif bedeli ise 600 milyon TL civarında, bir diğer ifadeyle proje bedelinin % 5’i cebimizde ama bütün bunlara rağmen nasılsa arkası gelir diyerek bir Genel Kurul toplantısı yapıyoruz. Mütevelli Heyet’i bir araya getiriyor ve konuyu açıklıkla ifade ediyoruz. Elimizde de uygulamaya yönelik bir avan proje var. Bu avan projeyi içimizden bir Lion, Yüksek Mimar Orhan Gürsoy geliştiriyor ve uygulanabilir hale getiriyor. Arkasından ihale çalışmalarına başlıyoruz. Bu koşullarla gitmiş olduğumuz Mütevelli Heyet toplantısında o zaman daha Lion olmayan bir mütevellimiz, bir kurucumuz Sayın Ahmet Ermiş, “Ben bu projeyi desteklerim, bu projedeki söz konusu binanın yapılaşmasını üstlenirim. Bu konuyu görüşmek üzere gelin büromda bir görüşelim” diyor. O toplantıyı hiç unutmuyorum. Rahmetli Alaattin Yılmaz Sanama ve Erhan Sayılı ile birlikte üçümüz gidiyoruz.

Karşılıklı anlayış ve işbirliği çerçevesinde bir protokol hazırlıyoruz. O protokolün esas konularından bir tanesi 600 milyon TL’lik keşif bedeli olan hastane yapılaşması karşılığında biz Ahmet Ermiş’e gönülden ve seve seve kendi ismini ebedileştirerek bir kurum yaratıyoruz. Böylece Türk Böbrek Vakfı Ahmet Ermiş Hastanesi Diyaliz Merkezi’nin temelleri atılır konuma geliyor. Çok kısa bir süre içinde Ahmet Ermiş’in büyük desteği ve de daha da ileri giderek inşaatı bizzat koordinasyon etmesi neticesinde 9 ay gibi kısa bir zamanda hastaneyi bitiriyoruz. 17 Ocak 1989’da Türk Böbrek Vakfı Böbrek Sağlığı ve Diyaliz Merkezi Ahmet Ermiş Hastanesi’ni hizmete açıyoruz. Dönemin Başbakanı Turgut Özal, bu görkemli açılışa geliyor. İlk başhekimimiz Dr. Abdullah Özgözükara.

Türk Böbrek Vakfı Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezi Açılışı

Dr. Abdullah Özgözükara ile bir çerçeve antlaşması yapıyor ve hemodiyaliz seansı başına kendisine ücret ödüyoruz. Bu bir nevi teşvik primi, çok kısa bir zamanda seans sayısı artıyor ve makine ihtiyacı gerçeği ortaya çıkıyor. Tabi ki elimizde bir işletme sermayesi yok.

Yine Ahmet Ermiş'e rica ediyoruz, elindeki imkanları seferber ediyor ve ondan bir süre için borç alarak cihaz siparişi yapıyoruz ve Baxter tabir ettiğimiz ilk jenerasyon hemodiyaliz cihazları gelince hep beraber bayram ediyoruz. Türk Böbrek Vakfı Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezi çok kısa bir zaman içinde oldukça hızlı geliyor. 50 yataklı, 50 üniteli projelendirdiğimiz merkez, kısa bir zaman içinde üç vardiyaya geçmesine rağmen ihtiyaca cevap verememesi nedeni ile daha evvelce soyunma odaları ve lavabolar, tuvaletler olarak öngörölmüş bölümler tadilat yapılarak diyaliz kapasitesi artırılıyor ve böylece kapasitemiz 50 cihazdan 70 cihaza çıkıyor. Bizim için çok muazzam bir gelişme ve de daha açılışından sonra 4-5 sene içinde 70 cihazla günde 200 hastaya hemodiyaliz seansı yapabilecek bir güce erişiyoruz.

Türk Böbrek Vakfı Tekirdağ Hacı Hüseyin Terzi Diyaliz Merkezi

Bu olumlu gelişmeler vakfımızı ve benimle beraber çalışan yönetim kurulu arkadaşlarımızı o kadar şevklendiriyor ki daha da cesaret alıyoruz. Tekirdağ'da bulunan Tekirdağ Marmara Lions Kulübü Başkanı Ülkü Eşkinat'ın talebi doğrultusunda Tekirdağ'da bir şube açıyoruz. Şubenin yönetmeliğini ve izin ile ilgili, bürokratik işlemlerini yine dostumuz Av. Suat Ballar sağlıyor. Böylece artık Tekirdağ'da şubesi bulunan, teşkilatlanmaya başlamış bir vakıf haline geliyoruz. Yine aynı dönemlerde Tekirdağ Devlet Hastanesi'ne yine aynı Lions Kulübü'nün destekleriyle bir hemodiyaliz ünitesi kuruyoruz. Yavaş yavaş Tekirdağ'da yeni bir yapılaşmanın, yeni bir diyaliz merkezi kurmanın heyecanına başlıyoruz. Bu konuda bir proje geliştiriyoruz. 20 ünitelik bir merkezin projesini ve bunu kurabileceğimiz arsa tahsisleri işlerine başlıyoruz. O dönemin Valisi Sayın Şenol Engin'den bir arsa tahsisi konusunda söz alıyoruz ve bize şu anda Hacı Hüseyin Terzi Diyaliz Merkezi'nin bulunduğu 9 dönümlük bir arazinin yine 49 yıllığına sembolik bir rakamla tahsisini yaptırmış oluyoruz. Bunlar çok güzel gelişmeler. Böyle bir arsa ortaya çıktıktan sonra yatırım arayışlarına girişiyoruz. Tekirdağ şubesinde 200.000.-Dolar'lık yatırım yapacak imkan yok. Ben ve Tekirdağ Şubesi yetkilileri arayışlara başlıyoruz. İlk defa Fehmi Sevinç adında bir bağışçı bu konuda yardımcı olmak üzere bize geliyor. İstanbuldaki vakıf merkezinde bir görüşme yapıyoruz ama her nedense sonradan bu bağışçı sözünden vazgeçiyor ve biz yine başka bağışçı arayışlarına devam ediyoruz. Ümitlerimizin hemen hemen kesilmeye yüz tuttuğu bir dönemde şans eseri daha evvelden tanıdığım Tekirdağ Koleji sahiplerinin bir daveti üzerine Tekirdağ Koleji'nde Atatürkçü Çağdaş Düşünce konusunda bir konferans vermek üzere Tekirdağ'a gidiyorum.

Orada beni dinlemeye vakfımızın Tekirdağ şubesi yetkilileri de geliyor. Ama ondan daha önemlisi iş ilişkilerimiz ve müşterek seyahatlerimiz nedeni ile daha evvelden tanıdığım Morova Turizm'in Yönetim Kurulu Başkanı Raif Terzi ve aynı zamanda Tekirdağ Koleji'nin hissedarı İstanbul 25. Noteri Erkan Vardar izleyenler arasında. Konferans sonrasında sohbet için toplanıyoruz. Ben projeyi ortaya koyuyorum. Uzaktan akrabam olan Erkan Vardar destekleyici konuşma yapıyor. Bunun üzerine Raif Terzi düşünmek üzere zaman istiyor ve bir hafta sonra beni arayarak, rahmetli babaları adına böyle önemli bir projeye katkıda bulunmak istediklerini belirtiyor. Uzun bir beklentiden sonra bu gelişme hepimizi memnun ediyor. Hazır olan uygulama projesine uygun olarak Raif Terzi'nin kendisi ve dünürü Rüştü Bey ile birlikte oluşturduğu bir ekiple inşaatı çok kısa bir sürede bitiriyoruz. Hakikaten 9 ay gibi kısa bir sürede Tekirdağ Hacı Hüseyin Terzi Hastanesi 20 Şubat 1997'de hizmete açılıyor. Terzi Ailesi 150.000.-Dolar yapılaşma katkısı sağlıyor. Şube olarak 50.000.-Dolar, vakıf merkezi olarak yaklaşık 80.000.-Dolar nakden ek katkı sağlayarak diyaliz hizmetine başlıyoruz. Başlangıçta 7 adet Althin cihaz ile başlıyoruz. Sonra bu sayıyı eski ama revizyondan geçmiş Baxter cihazlarıyla 20'ye kadar çıkartıyoruz. Bu tarihenin kaleme alındığı sıralarda hasta sayımız 80 civarına çıkmış idi.

Bu güzel gelişmeye paralel olarak yine aynı süre içinde hizmetlerimizi genişletmek amacıyla ikinci bir diyaliz merkezinin İstanbul'da arayışı başlıyor. Bu arada telefonla yapılan bir teklif üzerine Avcılar'daki 5 katlı bir binanın bu proje için uygun olduğu tarafıma iletiliyor. Benim ve diğer ilgili uzmanların yaptığı etüdden sonra bir tadilatla buranın güzel bir diyaliz merkezi haline dönüşeceği ortaya çıkıyor. 1997'lerin rakamlarıyla 30-35 milyar TL'lik bir tadilat harcaması yaparak ve 40 hemodiyaliz cihazı ithal ederek Avcılar Diyaliz Merkezimizi yine 1998'in hemen başında 7 Ocak 1998'de hizmete açıyoruz. Esas açılışı çok görkemli bir törenle Sayın Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel yapıyor ve o açılışa ilgili bir fotoğrafı 1998 senesindeki kurban bayramının tebrik kartında kullanıyor. Bu da Türk Böbrek Vakfı için çok büyük bir gurur vesilesi haline geliyor. Avcılar Diyaliz Merkezi umduklarımızın doğrultusunda ne yazık ki gelişmiyor. Hedeflemiş olduğumuz hasta potansiyelini yakalayamıyoruz. Biraz da gecikmiş olmamız nedeni ile civar bölgede faaliyete geçen 3 diyaliz merkezi bizim yavaş gelişmemize neden oluyor ve 1998'in başına geldiğimizde ne yazık ki hedeflerin gerisinde kalmış oluyoruz.

Türk Böbrek Vakfı Hizmet Hastanesi Açılışı

Bunun üzerine başka arayışlara başlıyoruz. Bu esnada şans eseri dünya devi Gambro ve Fresenius, Türk Böbrek Vakfı'yla ortaklık teklifi yapıyorlar. Bunlar arasında uzun yıllarda çalıştığımız Fresenius ile bir teklif değerlendirmesi yaparak ortaklığın uygun olabileceğini ve Avcılar'daki altyapıyı, hasta potansiyelini uygun bir rakamla aynı sermaye olarak yeni kurulacak olan bir ortaklığa devri söz konusu olabiliyor. Bu konuda 510.000.-Mark'lık bir hava parası alıyoruz. Ayrıca yapmış olduğumuz yatırımın da % 20-25 fazlasıyla elimize bir para geçmiş oluyor. Bu yeni şirketin ismi Böbrek Vakfı-Fresenius Sağlık Medikal Hizmetler A.Ş., 3.100.000.-Mark sermayeli bu ortaklığa % 40 hissedar oluyoruz. Vakfımızın ismi ve konumu itibarı ile kısa bir çaba ile büyük sükse yapıyor ve önemli bir kapasite ile hizmete açılan bu şirket, 1999'da Adana'da 160 hastası bulunan bir diyaliz merkezini satın alıyor.

Böylece daha ilk dört ayında 4 diyaliz merkezli bir şirket haline geliyor. Bu şirketin 1999 yatırım planında Anadolu'da iki diyaliz merkezi yatırımı daha söz konusu. Şirket almış olduğumuz teşvik belgesi çerçevesinde 4 yıl içinde 16 hemodiyaliz merkezi daha tesis edecek. Böylece dev bir atılımı vakfımızın 14. yıldönümünde hizmete başlayışımızın 10. yılında gerçekleştirmiş oluyoruz.

Üç Diyaliz Merkezi birlikteliği ile başlayan Fresenius ortaklığı başlangıçta dikkatli ve ölçülü bir büyüme hedeflemişti. Ancak 2000 ve 2001 Ekonomik krizlerine ve SSK'nın kâr marjını azaltma çalışmalarına paralel olarak oluşan ortak şirket zararını çok ciddiye almayan Fresenius ortaklığı dördüncü seneye girerken 2002'de sona erdi. Yabancı ortak için daha ziyade daha çok merkez satın alma ve tedavi edilen diyaliz hasta sayısını artırma girişimi vakıf yönetimimizce benimsenmemeye başlandı. Diğer bir faktör ise Fresenius'un hızlı büyüme arzusundan kaynaklanan fizibilitesi ve analizleri tam manası ile yapılmamış olan hazır satınalma baskısı idi. Onlar hızlı büyümenin, biz ise zararı azaltmanın peşindeydik. Hem onlara köstek olmamak hem de azınlık ortak (%40 hissedar) olmamıza rağmen şirketin kuruluş aşamasında kabul ettirdiğimiz ve haklarımızı koruyan şirket statüsü nedeniyle şirket zararına rağmen, Fresenius'tan başlangıçta ortaya koyduğumuz 1.240.000.- Mark'ın tam iki mislini geriye alarak ortaklığa son verdik.

Bu arada Hizmet Hastanesi'nin inşaatı bitmiş, sıra yaklaşık 9.000.000.-Mark'lık ci-hazlandırma aşamasına gelinmişti. Uzun süren araştırma ve girişimlerden sonra Hospitalia firmasından temin etmeğe karar verdik. Sıra kredi bulmaya gelmişti. Ekonomik krizlerin arifesinde ucuz ve uzun vadeli kredi edinme çok zordu. Çok uzun ve aylarca süren girişim ve görüşmelerden sonra Mütevelli Heyetimizin de onayını alarak Alman kökenli Hypovereinsbank'tan çok ehven şartlarda 7 yıl vadeli Libor + %0.875 faizle kredi almayı başaramıştık.

O günleri ve yılları hatırladıkça bazı şeyler kabus gibi geliyor aklıma. Hele hele Hermes kontrgarantisini temin edemeyince gerçekleşmeyen uygulama için yeni arayışlara yönelmemiz ve sonunda aylarca süren görüşmelerden sonra Fresenius firmasını kontrgaranti olarak gösterebilmemiz ve bu hususta verilmiş beyin zekatları, fedakarlıklar, tavizler... Sonunda 7 yıl gibi oldukça uzun vadeli bir kredi ile cihazlarımız epeyi gecikmiş de olsa geldi. Bu muazzam uğraşlarda yanımda olan tüm Yönetim Kurulu üyelerimi, başta Serdar Eraslan ve Nesim Levi olmak üzere ahde vefa duyguları içinde tekrar anmak isterim.

Evet cihazlar gecikmeyle gelmişti. Bazı cihazlar sevkiyat öncesi neredeyse bir yıl ambalajı içinde bekletilmişti. Montaj bitene ve Ekim 2000'de hastane hizmete açılana dek kısmen son teknolojiyi içermeyen bir iki cihaz da işletmeye alınmış oldu. Yine de bu hususlar 2001 yılında vukuu bulan ekonomik kriz yanında solda sıfır kalırdı...

Böyle bir ortamda 30 Ekim 2000 tarihinde 100 yataklı Hizmet Hastanemiz'i görkemli bir törenle hizmete açtık. Geçmiş dönem 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, eski bakanlar, milletvekilleri, İstanbul Üniversitesi rektörü ve tıp fakülteleri dekanları, vali, belediye başkanları ve protokolün katıldığı açılış töreni sonrası sıfır noktasında hizmete başladığımızda hastaneciliğin ne kadar zor olduğunu sadece tahmin ediyorduk.

Ancak aradan aylar geçtikçe ve 2001 ekonomik krizinin olumsuz sonuçları sağlık sektörünü de etkiledikçe bunun hakikaten zor olduğunu anladık. 2001 yılı hastanecilik zararı bize göre önemli boyutlara gelince mütevellilerimiz arasında tasfiyeyi düşünüp hastane binasını kiraya vermeyi önerenler bile vardı. Her 6 ayda bir ödemek zorunda olduğumuz 400.000.-Euro'luk anapara ve faiz borcunu ödeyecek tedbirlerimiz, özel kaynaklarımız (Fresenius ortaklığı satışı) ve Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezi gelir artanı tükenmek üzere iken Tanrı yine yardımımıza koştu. 2002 ve 2003 yılları Hizmet Hastanesi'nin atılım yılları oldu. Artık hastane külfet olmaktan kurtulmuş, kendine yetecek hale gelmeğe başlamıştı. Bu ortamı yaratmak üzere profesyonel yöneticilerimizle, hastane personelimizle, Yönetim Kurulumuzla ve bizi destekleyen mütevellilerimiz ve sosyal komitemiz ile olağanüstü çalışma yaptık. Herkes kendi boyutunda fedakarlık yaptı, katkıda bulundu. Tanıtım ve pazarlama faaliyetleri için gerekli bütçe harcaması yapılmadan amatörce bir zihniyetle hastane ciromuzu arttırmayı başardık. Hastane doluluk oranı arttı. Ciro yükseldi. Doktor kadromuzda değişikliğe giderek hizmet kalitesi çıtamızı yükselttik. İlaveten İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü ile yapmış olduğumuz "Bilimsel İşbirliği Sözleşmesi" çerçevesinde İstanbul ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden 30 civarında doktor hastanemizde bu iki güzide tıp fakültesinin türevi gibi hizmet vermeye başladılar. Bu girişim müspet etkilerini verdi ve hizmet kalite çitası daha da yükseldi. İşbirliği sonucunda daha çok öğretim üyesi hastanemizde görev yapmaya başladı.

Başka olumlu bir gelişme de ISO 9001- 2000 Kalite Yönetim Belgesi almak için verdiğimiz uğraş oldu. Bir yıllık çalışmalar sonucunda Hizmet Hastanesi ile Ahmet Ermiş ve Tekirdağ Hacı Hüseyin Terzi Diyaliz Merkezleri için kalite belgesini TÜV Süd Deutschland gibi güvenli bir kuruluştan almayı başardık. Kaliteli hizmet bilincimiz gelişti. Bunun takibi için arama konferansı yaptık. Üst düzey personelin eğitimi için çok gayret gösterdik. Sendika Genel Başkanı ile anlaşarak ve maddi destek olarak tüm personelin mesleki eğitimi için kampanya ve Baltaş şirketi ile sözleşme yaptık. Bu eğitimin sonucunda kalite çizgimizi daha da arttırdık.

1999 ile 2004 yılları arasında Tekirdağ Şubesi ve Hacı Hüseyin Terzi Diyaliz Merkezimizdeki gelişmeleri ise şöyle özetleyebiliriz;

Kış aylarında 80-90 yaz aylarında ise 120- 130'a kadar çıkan diyaliz hasta sayısı ile Diyaliz Merkezimiz güzel bir performans sergiledi. Ancak vakıf şube yönetim kurulunun önerileri ve hatta ısrarları üzerine 2002 yılı başında hizmete açılan tıp merkezimiz ne yazık ki istenilen hedefe ulaşamadı.

Tıp Merkezinin açılması için gerekli tadilat, ruhsat alınması için gerekli mevzuat uyu mu ve yapılan yatırım bekleneni veremedi. Şube tarafından önerilen fizibilite hesap ve hedefleri tutturulamadı. 2003 yılının sonuna gelindiğinde merkez Yönetim Kurulu olarak bu kötü gidişe dur dedik. Bu iki yıllık tıp merkezi işletmeciliğinde; merkezin şehrin dışında olması nedeniyle ulaşım sorunları, genelde poliklinik ve laboratuvar tetkik taleplerinin az olması ve Tıp Merkezi Yönetmeliği'nin getirdiği iş gücü zorluklarını tespit ettik. Gittikçe büyüyen zararın kapatılması için diyaliz merkezi gelirlerinin de zamanla yetmeyeceği varsayımı ile Nisan 2004'de tıp merkezini kapattık.

Bu husus bizlere fizibilite yapılırken veya yeni bir yatırıma giderken çok daha duyarlı olmamız gerektiğini göstermiş oldu. Dolayısı ile dersimizi almış olduk.

2003 yılı başında bize 400.000.-Dolar'lık bağışta bulunan Kenan-Kadriye Tunalı çiftinin adlarına uygun bir yerde diyaliz merkezi kurulması için arayışlara başladık. Esenyurt'ta çok iyi bir yerde arsa tahsisi konusunda 15 ay bizi geciktiren Belediye Başkanı Gürbüz Çapan bu projenin gecikmesine sebebiyet verdi. Bağışçımız Kenan Tunalı'ya önerdiğim, Malkara'da belediyenin bize uygun bir kira ve uzun vadeli sözleşme ile tahsis ettiği 650 m2'lik iki katlı bir binanın diyaliz merkezine çevrilmesi projesi kendisi tarafından kabul görünce kısa bir süre içinde bu projeyi bitirdik ve 27 Eylül 2004 tarihinde 10 ünitelik Malkara Kadriye-Kenan Tunalı Diyaliz Merkezi'ni hizmete açtık. Böylece üç diyaliz merkezi ve bir hastaneye sahip olmuştuk. Ekim 2004'de bu üç diyaliz merkezinin çalıştığını, Malkara hariç (yeni açıldığı için) diğer ikisinin vakfımıza gelir artanını yarattığını ve Hizmet Hastanesi'nin de kendi ayakları üzerinde durduğunu, hatta amortisman ve faiz giderleri hariç kara geçtiğini, bütün bunların sonucunda altı ayda bir ödemek zorunda olduğumuz ve azalan bakiye nedeniyle 350.000 Euro civarında olan dış borcumuzu ödeyebilir hale geldik.

Bundan sonra hedef hastane cirosunu arttırmaktı. Diğer önemli bir hedef: Böbrek nakli... Böbrek nakline başlayabilmek için anjiyografi cihazı gerekiyordu. Hem özlemine çektiğimiz ve vakıf resmi senedimizde olup da gerçekleştiremediğimiz tek konu kalan böbrek nakillerine başlayabilmek, hem de kalp cerrahisine başlayarak ciromuzu arttırmak üzere çok az kullanılmış bir anjiyografi cihazı aldık. Böylece birim maliyetlerimiz düştü ve gelir artanımız arttı. Hizmet Hastanesi olumsuz amortisman ve kur farklarına rağmen kar etti.

2005 yılında kurların stabil hale gelmesi ve gerek diyaliz gerek hastane gelir artarı marjlarının artması ile vakfımız başarılı çalışmalarını devam ettirerek yukarıda belirttiğimiz kalp cerrahisi ile ilgili çalışmalarını sonuçlandırmış, anjiyografi laboratuvarımız ile kalp cerrahisi ünitemiz Hizmet Hastanesi'ne kazandırılarak hastanemizin ruhsatına; KVC,KVC Yoğun Bakım,Koroner Yoğun Bakım, Dahiliye Yoğun Bakım ve Yeni Doğan Yoğun Bakım servisleri de ilave edilerek, tam teşekküllü bir hastane konumuna getirilmiştir.

2005 yılı Hizmet Hastanesi ve Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezi faaliyetleri sonucunda ilk defa 3,3 milyon YTL bir gelir artarı elde edilerek hedeflerimiz tutturulmuştur.

2006 yılı başında ruhsatlandırılan bu bölümler için Devlet Sosyal Güvenlik Kurumları ile anlaşmalar tamamlanarak hizmet yelpazemiz genişletilmiştir. Böbrek Nakli Merkezi ruhsatlandırılması için alt yapı çalışmaları da tamamlanarak yıl sonu Sağlık Bakanlığı'na yapılan müracaatımız olumlu bulunmuş ve Böbrek Nakli Merkezi ruhsatı alınması aşamasında çok önemli bir mesafe kat edilmiştir.

2006 yılı sonunda vakfımızın önemli yatırımlarından bir tanesi olan Çerkezköy Kapaklı Diyaliz Merkezi inşaatı tamamlanıp, ruhsatlandırıldıktan sonra faaliyete geçmiştir. Kapaklı Diyaliz Merkezi'nin, Kapaklı Belde Belediyesi tarafından organize sanayi bölgesi girişinden tahsis edilen 2300 m2 arazi üzerine toplam 600m2 kullanım alanı olarak projelendirilip, 1.sınıf yapılaşma tamamlandıktan sonra cihazlanması ve tefrişi ile mükemmel bir diyaliz merkezi olarak faaliyete geçmesinden büyük mutluluk duy-maktayız.

TBV Kapaklı - Çerkezköy Diyaliz Merkezi

Hastalara yönelik bölgesel çalışmalar ile kısa zamanda toplam 50 hastaya hizmet verilmesi sağlandı. Yine 2006 yılı içerisinde projelendirilerek alımı Haziran'da gerçekleştirilen Ataköy 4. Kısım'da, toplam 2275 m2 kullanım alanlı, 7 katlı bina tıp merkezi veya branş hastanesi olarak kullanılmak üzere ihtiyaç analizleri projelendirilmesi tamamlanmış olup, 2007 yılının ilk aylarında uygulamaya geçilmesi planlanmış idi. Yukarıda kısaca belirttiğimden de anlaşılacağı üzere; vakfımız 2005 ve 2006 yıllarında önemli çalışmalar yaparak, Hizmet Hastanesi vakıf amaçları doğrultusunda, böbrek nakli için ayrıca ruhsatlandırılmış, hizmet yelpazesinin genişletilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmıştı. İstanbul Özel Hizmet Hastanesi, verdiği kaliteli hizmetler nedeni ile en iyi hastaneler arasında anılmaktadır.

2007 yılında vakfımız ve iktisadi işletmelerimiz için önemli gelişmeler sağlanmıştır. Vakfımızın faaliyetleri çok verimli geçmiş, önemli miktarlarda nakti bağışlar ile diyaliz cihaz bağışları alınmıştır. Kapaklı Diyaliz Merkezimiz konulan 40 hasta hedefini aşarak 2007 yılında 47 hasta sayısına ulaşmıştır. Tekirdağ ve Malkara Diyaliz Merkezlerimiz, bütçelerinde öngörülen hizmet sayılarını gerçekleştirmiştir. Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezimiz sorumsuzca yapılan rekabetler nedeni ile bir miktar hasta ve seans kaybı yaşamış, Hizmet Hastanesi anjiyografi cihazını da alarak böbrek nakli için tam teşekküllü hale gelmiştir. Hizmet Hastanesi radyoloji ünitesi cihazları yenilenmiş, dijital cihazlar ile radyolojik tetkikler DVD ortamında saklanmaya başlamış, radyoloji servisinde MR ünitesi kurulmuş, hizmet yelpazesi genişletilmiştir. Ataköy'de alınan yeni binanın yapılaşmasının, T.C. Sağlık Bakanlığı'nın mevzuat değişikliği nedeni ile beklemeye alınması uygun görülmüştür.

2008 yılı vakıf çalışmaları açısından oldukça yoğun ve verimli geçmiş, sosyal faaliyetler ve etkinlikler sonunda önemli miktarlarda bağış gelirleri temin edilmiştir. İktisadi işletmelerimiz ise yoğun rekabet şartları altında, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun son üç yıldır sürdürdüğü olumsuz fiyat politikaları ve Sağlık Bakanlığı'nın özel sektör aleyhine yayınladığı mevzuat içinde, yılmadan ve kalitelerinden ödün vermeden faaliyetlerine devam etmişler, hizmetlerinde sayısal anlamda önemli artışlar sağlamalarına rağmen, bu artışlar gelirlerine cirosal olarak yansımamıştır. İstanbul Özel Hizmet Hastanemiz, İstanbul ilinde ilk on hastane arasına girmesine rağmen gelirlerine olumlu yansıyamamış ve zarar etmeye başlamıştır. Kapaklı ve Malkara Diyaliz Merkezlerimizde hasta sayılarında artış sağlanmış, Ahmet Ermiş ve Tekirdağ Diyaliz Merkezlerimiz sorumsuz ve etik dışı rekabet nedeni ile hasta kayıplarına uğramıştır. Hizmet Hastanesi'nin tüm branşlarda verdiği kaliteli hizmetler kamuoyu tarafından da takdir edilerek hizmet sayılarında önemli artışlar sağlamış, organ nakli ünitesinde 20 böbrek nakli gerçekleştirilmiştir. Vakfımız, iktisadi işletmelerimizdeki olumsuz gelir tabloları nedeni ile önemli miktarlarda sübvansiyon yapmıştır. Sağlık sektöründe gelişen bu olumsuzluklar nedeni ile Ataköy binamızda bir yapılaşmaya gidilmemesi kararı alınmıştır.

2009 yılında gerek Vakfımızın faaliyetleri ve gerekse iktisadi işletmelerimizin faaliyetleri açısından son derece sıkıntılı geçmiştir. Vakfımızın bağış gelirleri, küresel finans krizlerinden ciddi olarak etkilenmiş ve kendi giderleri ile iktisadi işletmelerin gelir eksilenlerini karşılayamaz hale gelmiştir. 2009 yılında sağlık kuruluşlarımız, olumsuz ve sorumsuz rekabet şartlarında, kalite ve etik kurallardan ödün vermeden, sayısal olarak geçmiş yıllardaki hizmetlerimize göre ciddi düşüşler yaşamadan, sağlık hizmetlerimizi sürdürmeye çalışırken, bir yandan T.C. Sağlık Bakanlığı'nın olumsuz mevzuatlarla özel sektörü sıkıştırması, diğer yandan SGK'nın 2005 yılından bu yana satın aldığı sağlık hizmetlerinin birim fiyatlarını artırmayarak ve kendi harcamalarını aşağı çekmek adına, özel sağlık sektörüne uyguladığı kesintiler, faaliyetlerimizi nefes alamayacak hale getirmiş, oluşan zararlar nedeni ile kullanılan banka kredileri artmıştır.

Bu gelişmeler üzerine, Ataköy'de bulunan binamızın satılması kararı alınmış ve büyük sermaye guruplarının sahibi olduğu zincir hastanelerle, Hizmet Hastanesi'nin kiralanması konusunda görüşmelere başlanmıştır.

2010 Yılı, vakfımız ve iktisadi işletmelerimiz için yeniden dirilişin başladığı bir yıl olmuştur. 1 Mart 2010 tarihinde Hizmet Hastanemiz, 5+5 yıllığına Memorial Sağlık Yatırımları A.Ş.'ye kiralanmıştır. Bu kiralanma ile elde edilen kaynaklar öncelikle banka kredilerinin geri ödenerek kapanmasında kullanılmış, birikmiş ticari borçlarımız yeniden yapılandırılarak ödeme planlarına bağlanmıştır. SGK, 5 yıl sonra ilk defa hemodiyaliz seans fiyatlarına % 5 oranında zam yapmış, ancak bunun % 50'sini hizmet paketi içinde bulunan Heparin ilacına zam yaparak geri almıştır. Memorial A.Ş., Hizmet Hastanesi'ni devraldıktan sonra yapılmış olan "Yönetim Sözleşmesi" gereği hastane içinde tadilatlar ve cihaz yenilemelerine başlamış, Hizmet Hastanesi'nin yıpranmış görünümüne tekrar canlılık getirmiştir. Diyaliz Sosyal Komitesi, Hizmet Hastanesi'nin yenilenme sürecine paralellik göstererek Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezi'nde köklü revizyonlara gitmiş, tüm diyaliz merkezinin badana ve boyalarını, su artıma sistemini, mobilyalarını ve bazı eskimiş cihazlarını yenilemiştir. Vakfımız bu yenilenme sürecine diğer diyaliz merkezlerimizi de katarak onların da badana ve boyalarını, hasta başı TV'lerini, bazı mobilyalarını yenilemiştir. Vakıf faaliyetleri yeniden canlandırılmış, kamu yararına yeni projelere başlanmış, bağış gelirlerinde artışlar sağlamıştır. Bu olumlu rüzgar ile Tekirdağ ilinde bulunan diyaliz merkezlerimizdeki hasta ve seans sayılarında artışlar sağlanmış, Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezimizde hasta azalması önemli ölçüde önlemiştir. Ataköy'de bulunan binamız nihayet Kasım ayında satılarak, elde edilen kaynak, kalan borçların ödenmesinde kullanılmış ve vakfımıza da bir fon yaratılmıştır. Vakfımız bu yıldan itibaren önemli kamu yararına proje çalışmaları ile dört diyaliz merkezinin işletilmesi yönünde verimli faaliyetlere geçmiştir.

2011 Yılı, vakfımız ve diyaliz merkezlerimiz açısından verimli bir yıl olmuştur. Vakfımız özellikle böbrek sağlığının korunmasına yönelik “Böbrek Hastalıkları ile Mücadele” kapsamında oluşturduğu yeni projeler ile kamuoyunda bilinirliğini bilimsel anlamda da arttırmış, yerel yönetimlerin katkıları ile “Sağlıklı Beslenme ve Hayat Tarzı” seminerlerine başlamış, böbrek hastalıklarında önlenebilir önemli bir nedeni olan “Aşırı Tuz Tüketiminin Azaltılması” projesi ile gerek toplumda, gerek kamu kuruluşları nezdinde ve gerekse basında bilinirliğini daha da arttırmıştır. Özellikle TBMM Sağlık Komisyonu ve T.C. Sağlık Bakanlığı ile kamu yararına birlikte çalışmaları başarılı sonuçlar kazandırmış, tuzun zararları yönünde halk bilgilendirilmiş, ekmek ve unlu gıdalar için tuzun azaltılması yönünde mevzuatların çıkması sağlanmıştır. Vakıf bağış gelirlerinde de geçen yıla göre artış sağlanmıştır. Diyaliz merkezlerimiz 2011 yılı içinde faaliyetlerini başarıyla sürdürmüş, Tekirdağ ilinde bulunan merkezlerimiz hasta ve seans sayılarını arttırmış, Ahmet Ermiş Diyaliz Merkezimiz hasta ve seans sayısını önemli ölçüde korumuştur. SGK'nın 6 yıl içinde yapabildiği % 5'lik seans fiyatı artışı ve daha sonra yarısını geri alması, sayısal artışlara rağmen merkezlerimizin gelirlerini olumsuz etkilemiş, ancak gerek önemli maliyet oluşturan tıbbi malzeme girdilerinde sağlanan ciddi tasarruflar ve gerekse hizmet alımlarındaki elde edilen indirimler, zararları geçen seneye göre azaldı. Hizmet Hastanesi Memorial A.Ş.'nin yönetiminde faaliyetini başarıyla sürdürmüş, fiziksel ve tıbbi ekip açısından yeniden yapılanması faaliyet gelirlerini arttırmış, hedeflenen yere gelmesinde önemli gelişmeler sağlamıştır. İstanbul'daki iktisadi işletmemiz, uzun yıllardan sonra ilk defa kâra geçmiş, dört iktisadi işletme kümülatifte karlı olarak konsolide olmuştur.

2012 yılı vakfımızın kamu yararına çalışmaları ile oldukça yoğun geçen bir yılı oldu. 2012 yılı başlarında, vakfımızın amaçlarından “Ülkemizde Böbrek Sağlığının Korunması” çalışmalarımızda, böbrek hastalıklarının önemli nedenlerinden olan hipertansiyon hastalığının önlenebilir önemli etkenlerinden “Aşırı Tuz Tüketiminin Azaltılması” çalışmalarına hız verildi. Hazırlanan kamu spotu için RTÜK'ten izin alınarak ulusal ve yerel TV ve radyolarda yayınlandı. Oldukça dikkatleri çeken bu kamu spotu halkımız tarafından ilgiyle izlendi. Restoranlarda tuzlukların kaldırılması faaliyetlerimize olumlu tepkiler geldikçe, pek çok ilde restoranlardan tuzluklar kaldırılmaya başlandı. Böbrek hastalıklarının diğer temel nedenlerinden olan diyabet hastalığının önemli etkenlerinden “Aşırı Şeker Tüketiminin Azaltılması” kampanyamız için çeşitli etkinlikler düzenlendi ve yine hazırlanan kamu spotu için RTÜK onayı alınarak ulusal ve yerel TV ve radyolarda yayınlanması sağlandı. Bu kampanyamız da toplumdan çok olumlu tepkiler aldı ve şeker içeren gıdalar konusunda çeşitli önlemler alınmaya başlandı.

Mayıs ayında vakfımızın da üyesi olduğu IFKF- Uluslararası Böbrek Vakıfları Federasyonu'nun Budapeşte'de düzenlenen yıllık olağan kongresinde, 2012 Dünya Böbrek Günü etkinliğimizin yer aldığı poster, "En İyi Poster Sunumu" olarak ödül aldı.

Son dönem kronik böbrek yetmezliği hastalığının en seçkin tedavi yöntemi olan organ nakli ve organ bağışi için 2012 yılının son çeyreğinde seferberlik başlattık. Özellikle kadavradan organ bağışının arttırılması için hazırlanan ve ülkemizin seçkin üç sanatçısının yer aldığı "Beni Bağışlayın" isimli kamu spotu, T.C. Sağlık Bakanlığı ve RTÜK'ten alınan onaylar sonrasında ulusal ve yerel TV ve radyolarda yayınlandı. Yayın ertesinde toplumdan çok önemli olumlu geri bildirimler alındı. Vakfımıza bağıli diyaliz merkezlerdeki hastalarımızdan alınan onamlar sonrası yapılan "Hemodiyaliz Tedavilerde Geriatrik Olgular" isimli bilimsel çalışma, tıp literatürlerinde yerini aldı.

Bu olumlu gelişmeler vakfımız ve diyaliz merkezlerimizin ilerleyen yıllardaki başarıları için bizleri umutlandırmakta ve motive etmektedir.

Türk Böbrek Vakfı tarihçesi burada sona eriyor. Son iki senelik gelişmeleri sırası gelince irdelemeye çalışacağım.

Yeşilyurt Lions Kulübü Başkanlığı ve deneyimi bana o coğrafi bölgede geniş çevre edinmemi sağlamıştı. Bu coğrafi çevrede bulunan ve Türkiye'nin sayılı sosyal spor kulüplerinden Yeşilyurt Spor Kulübü ve üyeleri buna iyi bir örnektir. Sene 1985; Yeşilyurt spor kulübünde 10 seneyi aşkın süredir yönetim kurulu başkanlığı yapan bir avukat Kemal Çelikel var. Artık yeter diyen bir gurup Yeşilyurt Spor Kulübü üyesi bir araya gelmişler ve de bu avukat başkanının kötü yönetim tarzına karşı nasıl bir muhalif gurup oluşturulur ve bir seçimle nasıl devrilir çalışması yapmaya başlamışlar. Ben bir gün Yeşilyurt Lions Kulübü Başkanı olarak beni tanıyan ve diğer girişimlerimi bilen bu muhalif gurubun lideri olan kişiden çağrı aldım. Ve böylece kendimi bu hareketin içinde buldum. Artık 41 yaşında olmanın heyecanına mı verirsiniz kendini hala delikanlı zanneden bir kişinin davranışı olarak mı kabul edersiniz bilmem ancak beni konuya iten ve bu konuda hevesli olmamı gerektiren bambaşka bir mevzu vardı. Sevgili annem Muammer Erk rahmetli babasından kalan veraset içindeki para kısmını daha iyi yönetmek üzere bir gayrimenkul alma kararı almıştı. Bebek'te sahip olduğumuz apartmanın hemen yanında bulunan ve yeni yapılmakta olan Anadol Apartmanından bir daire satın almak için girişimde bulunmuş ve o zaman için oldukça yüklü bir para vermişti. Apartman bitti ancak annem bir türlü daire sahibi olamıyordu. Bir de üstüne üstük babama danışmadan bu işi yaptığı için bayağı üzülüyordu. Bu paranın üstüne bir bardak su içmesinin sebebi ise aradan geçen epey yıldan sonra yine karşımıza çıkan avukat Kemal Çelikel'in ta kendisiydi. Bu avukat daireyi annemle beraber başka bir kişiye daha satmıştı. Uzun süren mahkeme süresi sonrası ne yazık ki annem daire için verdiği parayı kaybetmiş oldu. Annemin hıncını almak ve bu adama gerektiği derisi vermek artık boynumun borcu olmuştu.

Başkan adayı Sinan Erdem ve ben de as başkan adayı olarak oluşturduğumuz iyi bir listeyle seçime girmiş ve 10 yıllık başkanlık tahtını seçimi kazanarak elinden almıştık. Annem bu gelişmeyi sevinçle takip ediyor ve de beni destekliyordu. Spor dünyası ta-

rafından gayet iyi bilinen ve de özellikle Milli Voleybolcu olarak tanınan Sinan Erdem aynı zamanda Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığını o senelerde devralmıştı. Beraberce iki sene bir evvelki avukat başkanın yaratmış olduğu hasarı gidermek üzere büyük mücadele verdik. Kulübü çiftlik haline getirmiş olan bazı profesyonel kadrodaki kişileri işten çıkardık ve bire bir yaptığım mülakatlar sonucu yeni kadrolar oluşturduk. Devraldığımız bu enkazın içinde her türlü problem mevcuttu. Tuvaletlerde kendilerine iğneyle kokain alanlar mı dersiniz, mutfakta çalışanların gece paydosta sonra çantalarında aşırıldıkları kaçak etler mi dersiniz, düğünlerden sonra geriye kalan çiçek karkaslarını satıp parasını paylaşırken çıkan kavgalardan mı söz edeyim... As başkan-dım görevim başta idari ve mali konular olmak üzere kulübü en iyi şekilde yönetmek-ti. Bu nedenle gece yarısı ani mutfak teftişlerinden tutunda yine gece yarısı yasak ol-masına rağmen devam ettirilen sosyal bölümdeki kumarı sonlandırma gibi işleri kısa bir zamanda gerektiği gibi yaptım. Alman ekolünden geldiğim için bana gestapo şefi diye unvan kazandıranlar da olmuştu. Ama sonuçta kulüp dört dörtlük bir kulüp hal-i ne gelmiş ve ardından neredeyse 30 sene geçmesine rağmen hala eskiler tarafından hatırlarda en iyi şekilde kalan dönem olarak anılmaktadır.

(1985/86 Yeşilyurt Spor Kulübü Asbaşkanlık Dönemi)

Ancak bana sorsanız bu kulüp yöneticiliği belki hayatımda yaptığım en önemli hatalardan bir tanesi idi. Annemin acısını belki biraz dindirmiş kulübe iyi bir yönetim sistemi getirmiş ve de çok iyi bir profesyonel kadro kurmuştum ancak hayatımın en verimli yıllarından iki sene boşu boşuna gitmişti. Kulüp üye sayısı 10 binin üstünde. Ailevi üyelerle birlikte 30-40 binlik bir ilçe. Kasaba belediye yönetimine eş değer zorlu bir süreç. Oldukça yıprandığımı hatırlarım. İki sene sonra görevi bizden sonrakilere devrettiğimizde kapalı spor salonu ve yüzme havuzu gibi kalıcı eserler bırakmış, bir çığır yaratmış, bir ihtilal yapmıştık ama aynen bir siyasetçi, belediye başkanı gibi yıpranmıştık.

Yine kıssadan hisse;

Siyaset ve spor kulübü yöneticiliği herkes için uygun bir görev değildir.

Dürüstlüğü ve de yaptığı her işte proje, strateji ve fizibilite düşünen, uygulayan bir kişi için hiç değildir.

İyi ahlaklı olma erdemini her türlü hedefin önünde tutmayı şiar edinmiş kişiler için hiç değildir.

Biz üç kardeşiz. En ufak kardeşim Refik Uğur Erk'in doğuştan kalp rahatsızlığı var. Kalp kapakçığıyla ilgili problem 15 yaşına bastıktan sonra ortaya çıkıyor. Aramızda 16 yaş farkı var. Doğumunda annemin rahminden dünyaya gelen Uğur ile beraber 3 kilogramlık bir miyom daha çıkartılıyor. Bu miyom nedeni ile oluşan bir kalp kapakçığı rahatsızlığı söz konusu. Ailenin en önemli üzüntü konusu. Kalp kapakçığını etkisi fazla değil ancak yaş ilerledikçe artabilir endişesi mevcut.

1980'de o zamanların meşhur kalp cerrahı Doç. Dr. Edip Kürklü Lions'tan arkadaşım. Beni, ailemdeki bu konuyu da bildiği için Türk Kalp Vakfına Yönetim Kurulu üyesi olarak davet etti. 1979-1985 arasında 6 sene başkan yardımcılığı yaptıktan sonra o zamanın en iyi vakıflarından olan Türk Kalp Vakfının başkanlığını 1985 başından sonuna kadar yürüttüm. 1985'lerde yaptığımız en büyük hizmetlerden bir tanesi ilk okullarda kalp sağlığı taramaları ve de bu taramalar sonucunda ortaya çıkan ve tedavi gerektiren muhtaç çocuklara tedavi imkanı temin etmekte.

Türk Kalp Vakfı (Cumhurbaşkanı Kenan Evren Ziyareti) 1985 Başkanlık Dönemim

Türk Kalp Vakfı

Yine kıssadan Hisse;

Kardeşimin doğuştan kalp rahatsızlığı nedeni ile meraktan girdiğim bu vakıfta uzun yıllar çalışmışım. Ancak bu sadece kardeşimi düşündüğüm için yapılan bir hizmet hiçbir zaman olmadı.

Türk Böbrek Vakfı Başkanlığını niçin bu kadar uzun sene ısrarla yaptığımı soranlara ise kestirmeden cevap veriyorum ve onlara ailemde hiçbir böbrek hastası yok diyorum.

Esas olgu; erdem sahibi, hayırsever kişilerde, içlerindeki iyi insan olma ve hayır yapma dürtüsü galebe çalar.

STK'larda süreli başkanlıklar Türkiye'de çok fazla fayda sağlayamıyor. Türkiye'de sivil toplum bilinci yeni yeni geliyor. Toplumda uzlaşma kültürü yok ve hep işleri şahsileştirme güdüsü var. Ekip çalışmasını seven ve yapan sivil toplum yöneticileri az sayıda. Bireyler daha ziyade öncelikli olarak para kazanmakla meşgul, hatta o kadarki hiçbir lisanda olmayan "Köseyi Bir An Evvel Dönmek" oldukça sık uygulanan bir terim.

Sanayiciler ve tüccarlar hayatlarında sadece para kazanmak için değil sosyal sorumluluk bilinçlerini geliştirip hayır işlerine ve sivil toplum çalışmalarına vakit ayırmalıdır.

Zaten yaşam milyonlarca seneden beri devam eden bir dünya için bir iğne ucu kadar kısa. Evet hayat kısa ve gelip geçici. Yarınlara eser bırakmak gerek.

Türk Böbrek vakfının uzun tarihçesinin sonunda yazılı vakfımızın yeni büyük projesini özetlemiştik. “İleri Yaşam Merkezi” kurmak hayali... 70 yaşına gelen bana, bundan sonra hala hedefin var mı diye sorsanız tereddüt etmeden var derim. Bana göre tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de nüfus gittikçe yaşlanacak. Dolayısıyla geriatri çok daha önemli bir bilim dalı haline gelecek. İşte bu nedenle Türk Böbrek Vakfı’nın da ve bu vakfı 28 yıldan beri yöneten Timur Erk ve Yönetim Kurulu arkadaşlarının bundan sonraki hedefi şöyle: içinde 6-7 poliklinik, tedavi ve geriatri merkezi ile iki farklı huzur evi bulunan “Bir İleri Yaşam Merkezi” kurmak. Böylece Türkiye’de henüz eşi bulunmayan bir rol model yaratmak ve yaşlılar için çağdaş çözüm oluşturmak.

Eğer ileriki senelerde böyle bir büyük projeyi hayata geçirebilirsek ne mutlu bizlere...

Türk Böbrek Vakfının son yıllardaki gelişmesini özetlemeye kalkarsak;

01/03/2010 tarihinde Memorial Sağlık Gurubu ile yaklaşık 6 ay süren ihale sürecinden sonra bir yönetim sözleşmesi imzaladık. Bu sözleşmenin ana hatları şu şekilde özetlenebilir;

Memorial Sağlık Gurubundan başta bir yönetici direktör olmak üzere yaklaşık 10 kişilik bir kadro geldi ve yönetimi bizden devir aldı. Buna karşılık oldukça tatmin edici bir ücret almaya başladık. Ruhsat bizim üzerimizde. Biz tahsilatı SGK’dan yapıyoruz ve içinden payımızı aldıktan sonra Memorial Sağlık gurubuna devir ediyoruz. Hastaneyi 4 kişilik bir yönetim kurulu yönetiyor. Ruhsat ve mülkiyet üzerimizde olduğu için Hastanenin denetimini de biz yapıyoruz. Bu 4 kişilik yönetim kurulundan üçü onlardan biri bizden. Bizden birisi olarak ilk 3 yıllık süreyi vakıf yönetim kurulu başkan yardımcısı Safa Batıbay yönetti. Sonradan bu görevi 01/01/2014 tarihinden itibaren Prof. Dr. Cemal İbiş’e aktardık.

Buna göre yaklaşık daha evvelki süreçlerde bir aydaki kaybımızın iki misline eşit gelen bir periyodik gelire sahip olduk. Bu da bizim birikmiş borçlarımızı ödeme imkanı yarattı. 01/03/2010 tarihinden itibaren 2 sene içinde eski borçlarımızı tamamen kapattık ve 2013 yılında hatta bütün zarar mahsupları yapıldıktan sonra son çeyrekte kurumlar vergisi ödeyecek durumu geldik. Bu tabii ki son derece iyi bir gelişme oldu. Bu konuda katkısı olan bütün arkadaşlarımızı yürekten kutlarım. Hastanenin yönetimini kime vereceğiz hususu hakikaten zor bir süreçti. 6 ay muhtelif firmalarla görüştük tabii ki en büyükleri ile. Bir teknik şartname oluşturduk ve bütün teklifleri irdeledik. Sonuçta bize her açıdan en iyi teklifi veren Memorial Sağlık Gurubu ile iş birliği yapmaya karar verdik. Esasında bizim niyetimiz İş Bankası kuruluşu olan Bayındır Sağlık gurubu ile iş birliği yapmaktı. Fakat bilindiği üzere İş Bankası son derece bürokrasi ile iç içe olan bir kurum ve karar süreçleri çok uzun. Dolayısı ile İş Bankası Sağlık Gurubu ile bir işbirliği yapamadık. Diğer gruplar arasında en iyi teklifi veren Memorial Sağlık Gurubuna işi yönlendirdik. Bu konuda biraz geç kalmış olmakla beraber yine de en doğrusunu yapmıştık.

2012 yılının sonundan itibaren hukuki ve gerçek anlamda vakıfçılığa tıpkı 2008 yılından evvel olduğu gibi dönüş yaptık. 2012 yılında 3 tane kamu spotu yaptık ve 2014 yılında ise 4 tane kamu spotu yapmayı hedefledik. Tabii ki Türk Böbrek Vakfı bir para medikal gurup. Biz daha ziyade Kronik Böbrek Yetmezliği, Organ bağışı, kadavradan organ bağışı sayısının ve oranının artmasına yönelik çok iyi tanıtım ve kamu oyunu bilinçlendirme çalışmaları yaptık. Bilimsel çalışmalardan ziyade yaptığımız tuz ve şeker tüketilmesinin azaltılmasına yönelik faaliyetlerimiz hem medyada hem de kamuoyunda çok büyük ilgi gördü. Özellikle yapmış olduğumuz organ bağışına yönelik kamu spotu ilgi ile izlendi ve 40'ı aşkın Ulusal televizyon kanallarında 10'u aşkın radyoda yayınlandı. Dolayısı ile Türk Böbrek Vakfı'nın en verimli tanıtım dönemini 2012 yılından itibaren yaşamaya başladık.

2014 hedefleri arasında 2013 yılında başlamış olduğumuz kadavradan böbrek nakli sayısını arttırmak ana hedefimiz oldu. Biz bu konuda elimizden geldiği kadar çalışmaktayız. Beyin ölümü nedir? Beyin ölümünün geri dönüşü olmadığını ve bitkisel hayat ile karıştırılmaması gerekliliğini kamu oyuna anlatmak için bir sürü konferanslar ve paneller düzenledik. Kısacası beyin ölümü ile bitkisel hayatın birbirine karıştığı noktaları açıklamak için seferber olduk. Onun haricinde ilk defa Kronik böbrek yetmezliği için Tekirdağ'daki hekimleri bilgilendirmeye yönelik bir toplantı yaptık. 2014 başlarında ayrıca İstanbul'da yapmış olduğumuz ilköğretim çocuklarını beslenme açısından bilgilendirmeye yönelik projemizi Tekirdağ'da yapmış olduğumuz bir protokol ile daha da yaygınlaştırdık. Bu arada sosyal etkinliklerimize daha büyük ağırlık verdik. 2-3 sene yurt dışında olması nedeni ile Böbrek vakfı çalışmalarından uzaklaşmış olan Selda Topal(Duman) eşinin Fenerbahçe 'ye dönüşü ile birlikte daha yakından çalışma imkanı bulduk. Selda Topal'ın daha da genişlemiş sosyal çevresi ve medyatik kişiler yardımı ile özellikle sporcu, futbolcu, sanatçı ve manken çevremizi geliştirdik ve onlarla birbirinden güzel sosyal faaliyetler yapmaya başladık. Bu arada mevcut 2 sosyal komitemiz birbirinden güzel sosyal hizmetler ve etkinlikler sergiledi. Özellikle Seval Ermiş gurubu (Türk Böbrek Vakfı Ahmet Ermiş diyaliz merkezi sosyal komitesi)2012-2013 yıllarında 250.000 TL civarında katkı sağlayarak Ahmet Ermiş diyaliz merkezinin komple yenilenmesine büyük destek sağladı. Ayrıca Mukaddes Yamaç gurubu da gelenekselleşmiş yılbaşı yemekleri ve yaza merhaba gecelerini düzenlemeye devam ettiler.

2011-2013 Sektörel Dernekler Federasyonu
Başkanlık Dönemim

Sırası gelmişken ve bu konuyu kapatırken ben özellikle başta vakıflar ve iktisadi işletmeler koordinatörümüz Sayın Lütfi Kona ve 15 yıldan beri başhekimimiz olan Dr. Osman Akalın olmak üzere bütün vakıf çalışanlarına ayrıca başta Böbrek Vakfını bir marka haline getiren ve bütün vakıfların içinden özellikle sağlık sektörü vakıfları arasında en önde olmasına destek sağlamış bulunan, benimle yıllardır özveri ile çalışan yönetim kurulu üyeleri ile senelerce Yönetim Kurullarında bana destek vermiş olan başkan yardımcılarımı yürekten kutlarım.

Sırası gelmiş iken size Türk Böbrek Vakfı'nın da üye olduğu Türkiye üçüncü sektör vakfı kısaca TÜSEV nedir? Ne yapmıştır? Ne yapacaktır? Bu konudaki bilgilerimi aktarmaya çalışayım. TÜSEV üçüncü sektörün lider konumunda bir çatı örgütüdür ve bünyesinde büyük holding vakıflarını ve Türkiye'nin tanınmış kamu yararına çalışan vakıf ve derneklerini biraraya getirmiştir. TÜSEV bilindiği gibi üçüncü sektörü kapsıyor; yani dernek ve vakıfları. Niye üçüncü sektör çünkü birinci sektöre Devlet sektörü - kamu sektörü diyoruz, ikinci sektöre özel sektör, üçüncü sektör de bütün Dünya'da

sivil sektör anlamını içeriyor. TÜSEV'in yaklaşık 15 seneden beri mali ve idari işlerden sorumlu başkan yardımcılığını üstlenmekteyim. Başkanımız son 10 seneden beri eski Boğaziçi Rektörü Prof. Dr. Üstün ERGÜDER. Bütün kalbur üstü vakıfların temsilcileri yönetim kurulunu oluşturuyor ve üçüncü sektörün gelişmesi için Türkiye'de var gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye'nin sivil toplum yapısına baktığımızda bu kitabı yazdığım zaman 98.000 dernek ve 4700'ü aşkın vakıf bulunmaktaydı. 4700 küsur vakıf arasından yaklaşık 150'si kamu yararı statüsü kazanmış, vergi muafiyetine haiz vakıflardan oluşmaktaydı. Tabi ki gelişmekte olan demokrasisi nedeni ile gelişmekte olan Türkiye söz konusu. Önemli bir gösterge; eğer üçüncü sektör Türkiye'de gelişirse demokrasi de aynı paralelde gelişecektir. Bu çerçevede Koç, Sabancı ve Anadolu Holding vakıflarının Başkanları ve CEO'ları ile tanışma imkanı elde ettim. Bir de özellikle sayın Rahmi Koç, Sakıp Sabancı ve Güler Sabancı ile muhtelif ortamda bir araya gelme imkanına kavuştum. Bu da tabi ki benim düşünce ufku ve hayal dünyamı genişletti. Kendime daha çok güvenmeye başladım ve daha büyük düşünme imkanım oluştu. Dolayısı ile Türkiye üçüncü sektör vakfındaki üstlendiğim görevi hakikaten olduğundan fazla önemsemekteyim.

Bundan sonra size anlatmak istediğim konu TÜSİAD'ın kuruluş önderliğini yaptığı SEDEFED ve TÜRKONFED' ile bu kurumlarda yıllarca yaptığım görevlerdir. TÜSİAD, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin ezici sayısal çoğunluğu karşısında biraz daha üye sayısını arttırmak üzere bundan 15 yıl önce yola çıkmış ve ilk defa bölgesel federasyonları oluşturmuş. Zaman içinde bölgesel federasyonların yanına bir de Sektörel Dernekler Federasyonu SEDEFED'i de katarak böylece hem bölgesel hem de sektörel federasyonları bünyesine toplayan Türkiye girişim dünyasının çatı örgütünü kurma imkanı yaratmıştır. Buna karşılık kamu oyunun bildiği MÜSİAD ve TUSKON benzer çalışmalarını başlatmış ancak 2014 yılı başındaki cemaat ve hükümet çekişmesi nedeni ile bu iki üst kuruluş siyasi otorite tarafından pasifize edilmeye başlanmıştır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLERİM VE GÖREVLERİM;

İlk Uluslararası görevim Uluslararası Lions Kulüpleri Birliği'nin bünyesindeki Uluslararası Lions Kulüpleri Birliği Göz Nurunu Koruma kampanyasındaki Türkiye temsilcisi olarak 1991 yılında başladı ve iki kademedede toplam 7 yıl sürdü. Ayrıca uluslararası Lions Kulüpleri Birliğinin uluslararası vakfı olan LCIF'te yine Türkiye direktörü olarak 5 yıl görev yaptım.

CE F I C - Avrupa Kimya Sanayii Konseyi Yönetim Kurulu Üyeliği (2007-2009)

Mesleki olarak ise Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği Başkanlığım nedeniyle 2007 ile 2009 yılları arasında CE F I C- Avrupa Kimya Sanayi Konseyinde Yönetim Kurulu Üyeliği yaptım ve bu süreçte dünyanın en büyük kimya sanayi devlerinin patronları ve CEO'larıyla tanıştım. Uluslararası Lions Kulüpleri Birliği (ULKB)'ndeki 20 yıllık süreç bana epeyi deneyim kazandırmışken Avrupa ve Dünya Kimya Sanayindeki çalışmalarımdan dolayı "Uluslararası düşünüp yerel aksiyon" yapma yeteneğim daha da gelişti.

Uluslararası arenadaki son görevim ise Türk Böbrek Vakfı Başkanı olarak IFKF – Uluslararası Böbrek Vakıfları Federasyonu'ndaki 2011-2013 yılları arasında uluslararası başkanlığım oldu. Bu görevim sırasında 60'ı aşkın ülkede Ulusal Böbrek Vakıfları ve Dernekleri ile iş birliği yaptım. Böbrek sağlığı politikalarını yönlendirme ve yönetme imkanım oldu. Üçüncü Dünya ülkeleri, gelişmekte ve gelişmiş ülkelerde "Kronik Böbrek Yetmezliği" konusundaki araştırma ve bilinçlendirme çalışmalarını halen Uluslararası Nefroloji Birliği ile birlikte yönetim komitesinde yürütmekteyim. Tabi ki bu bütün Uluslararası görevlerde bir Türk olarak gurur duydum. Uygun görürseniz Uluslararası ilişkilerdeki 20 yıllık izlenim ve deneyimlerden çıkaracak olacağım kıssadan hisseyi sizlerle paylaşayım;

1980'lere kadar birkaç avuç kişinin haricinde özel sektör ve NGO'larda kendine güvenen Uluslararası boyutta lobicilik yapacak kimse pek yoktu. Tabii ki bizim Dış İşleri Bakanlığımız mensupları ve kamuda Uluslararası ilişkilerde çalışanlarımızı hariç tutmak gerekir.

1980'lerde Uluslararası iş dünyası toplantılarında büyük holding patronları ve CEO'ları dışında Uluslararası toplantılarda ana konuşmacı, panelist ve konferans veren ender kişiler vardı.(yine akademisyenlerimizi hariç tutmak gerek...)

STK'larda ve NGO' (Non Governmental Institutions)' larda etkin Uluslararası görüşmeler yapacak kişiler de 1980'lere kadar parmakla sayılacak kadar azdı.

Sayın Özal'ın prensleri tabir edilenlerle birlikte Türkiye'nin bu konudaki hiç değişmeyen kötü talih değişti. 1990'ların başında kendisine güvenen ve en az iki lisanı en iyi şekilde bilen ve bu yeteneği ile karşısındakini kolayca ikna edebilecek kişi sayısı ciddi boyutta arttı. Keza ikinci ve üçüncü sektörde entellektüel sermayede artışlar oldu. Arkasından çok uluslu şirketlerin CEO'ları veya bölgesel coğrafi / kıta sorumluları Türkler olmaya başladı. Sayın Kemal Derviş'in Dünya Bankasındaki görevi ve Türkiye ekonomisindeki düzelleme ve istikrarı sağlayan politik atılımları ile bu konu zirve yaptı.

Bir de kendi deneyimlerimden bazı izlenimleri aktarayım;

Dünyanın en iyi tüccarları Çinlilerdir. Onların arkasından Hollandalılar gelir. Müzakerelere ve karşısındakini sabırla dinledikten sonra devreye girerler. İkna yetenekleri çok gelişmiştir. Bu yetenek her iki ülkenin çok geniş Diaspora'sına ve dünyanın her bölgesinde yerleşme ve kök salma olgusuna bağlıdır.

Uluslararası lobicilikte karşınızdaki yabancı'nın lisanını çok iyi bilmeniz yetmez. O ülkenin kültürünü, lehçelerini, yaşam tarzını ve genel trendlerini bilmeniz gerekir. Empati kurmak için bu olmazsa olmazdır....

Örnek vereyim; bir Alman'a kendinizi kabul ettirmek ve her hangi bir ortak girişimde ikna etmeniz için yukarıda saydıklarım ilaveten sadece Almanlar tarafından kullanılan terimleri, Alman tarihini, politikacılarını ve siyasi ortamlarını iyi bilmeniz gerekir. Bir kere devreye hendek atlatmış ve karşınızdaki Alman'ı ikna etmişseniz uzun seneler dostluk ve karşılıklı güven ortamı devam eder.

Kitabıma son verirken özel hayatım ile ilgili özet bilgiler vereyim ve daha sonra genç nesillere bırakılması gereken öğütler ne olabilir sıralamaya çalışayım.

42 yıllık mutlu bir evliliğim var. Eşim Alman kökenli,çifte tabiyeti var. Türk kültür örf ve adetlerine uyum sağlamış, benimsemiş bir kişiliği var. Bence en önemli niteliği kıskanç olmaması ve sabırlı olması. Ayrıca beşeri ilişkileri yeterli düzeyde... Benim gibi çok "ŞAPKASI" olan renkli, çalışma ve sosyal hayatı olan birisiyle evli olmak ve evliliği ciddi boyutta çatlak veya problem yaşamadan 42 seneden beri yürütmek hiçte kolay değil.

Uluslararası Böbrek Vakıfları Federasyonu Başkanlığı (2011-2013)

Bazen aldığım yeni sosyal görevleri kendisine danışmadan üstlenmem nedeni ile zaman zaman bana kızar, ancak kızgınlığı ve kırgınlığı uzun sürmeyen vefakar ve bir çok erdeme sahip olan bir eş. Eğer hayatta başarılı bir iş adamı ve sivil toplumcu olabilmiş isem eşim İngrid'in payı büyüktür.

Halen 25 yaşında ETEM EMRAH adında bir oğlum var. Turizm rehberliği ve otelciliği okumuş olan oğlum şuanda PEGASUS'da kabin memurluğu yapıyor. Velhasıl uçuyor. Zaten hali vakti yerinde olan ailelerin çoğu "uçmaya meraklı"... Mecazi anlamda. Çoğunun ayağı yerden kesiliyor. Çoğu aşırı şımartılmış. Sorumluluk üstlenmek istemiyorlar, evliliği çoğu düşünmüyor... Ve 35'den evvel hiç düşünmüyorlar. Annelerinden gördüğü "Şımartılma Sendromundan" kurtulmaya niyetleri yok. Y kuşağı dediğimiz bu çocuklar yarınların/ geleceğin yapısını oluşturacaklar. Bizim kuşaktaki gibi özveri, insana saygı, hümanizm, öfke kontrolü, düzgün beşeri ilişkiler kurma gibi hasletleri pek gelişmiş değil...

Düzeltilme yapayım oğlumdan bahsetmiyorum, genelden bahsediyorum. Beni şaşır-tan olay bu Y kuşağının GEZİ olaylarındaki duyarlılığı ve dayanışmaları oldu. Doğrusu pek beklemiyordum. Çok yerinde tepki verdiler ve özel hayatlarına karışılmasını istemiyorlar. Bizim kuşağa nazaran teknolojiyi ve özellikle iletişim teknolojisini çok daha iyi kullanıyorlar. Ama çalışkanlık, özveri, sadakat ve büyüklere saygıda bizim eski kuşak Y kuşağına fark atar. Sıkıntıysa her şeyi bizden daha iyi bilmeleri veya bildiklerini iddia etmeleri. Danışmaya veya yol gösterilmeye ihtiyaç duymuyorlar. Tabi ki bu Türkiye gençliğine özgü bir konu değil. Dünya gençliğinin çoğu kolay kolay biat etmeyen, daha çok sorgulayan, haklarına daha çok sahip çıkanlardan oluşuyor.

Umarım Kimya Sanayiinde 45 yıllık ,Sivil Toplumda 35 yıllık deneyimlerimi sizlerle paylaşmam ilginizi çekmiştir. Umarım konuşur gibi kaleme aldığım üslup sizleri sık-mamıştır.

Aslında daha yazılacak ve dostlar ile paylaşılacak daha çok ama çok hatıram var. Belki ileride bir gün buna da fırsatım olur.

Sağlıcakla kalın...

Mart 2014

Bu otobiyografinin bir amacı da genç nesillere deneyimlerimi aktarmaktır.

Timur Erk

Bu otobiyografinin bir amacı da genç nesillere deneyimlerimi aktarmaktır.

Timur Erk